

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Verbael von den Gourverneur Gijfels toursierende Amboyna ende Banda - Cod. Karlsruhe 477

Lier, Gijfel

[Amboyna], [17. Jahrh.]

Banda anno 1635

[urn:nbn:de:bsz:31-106533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-106533)

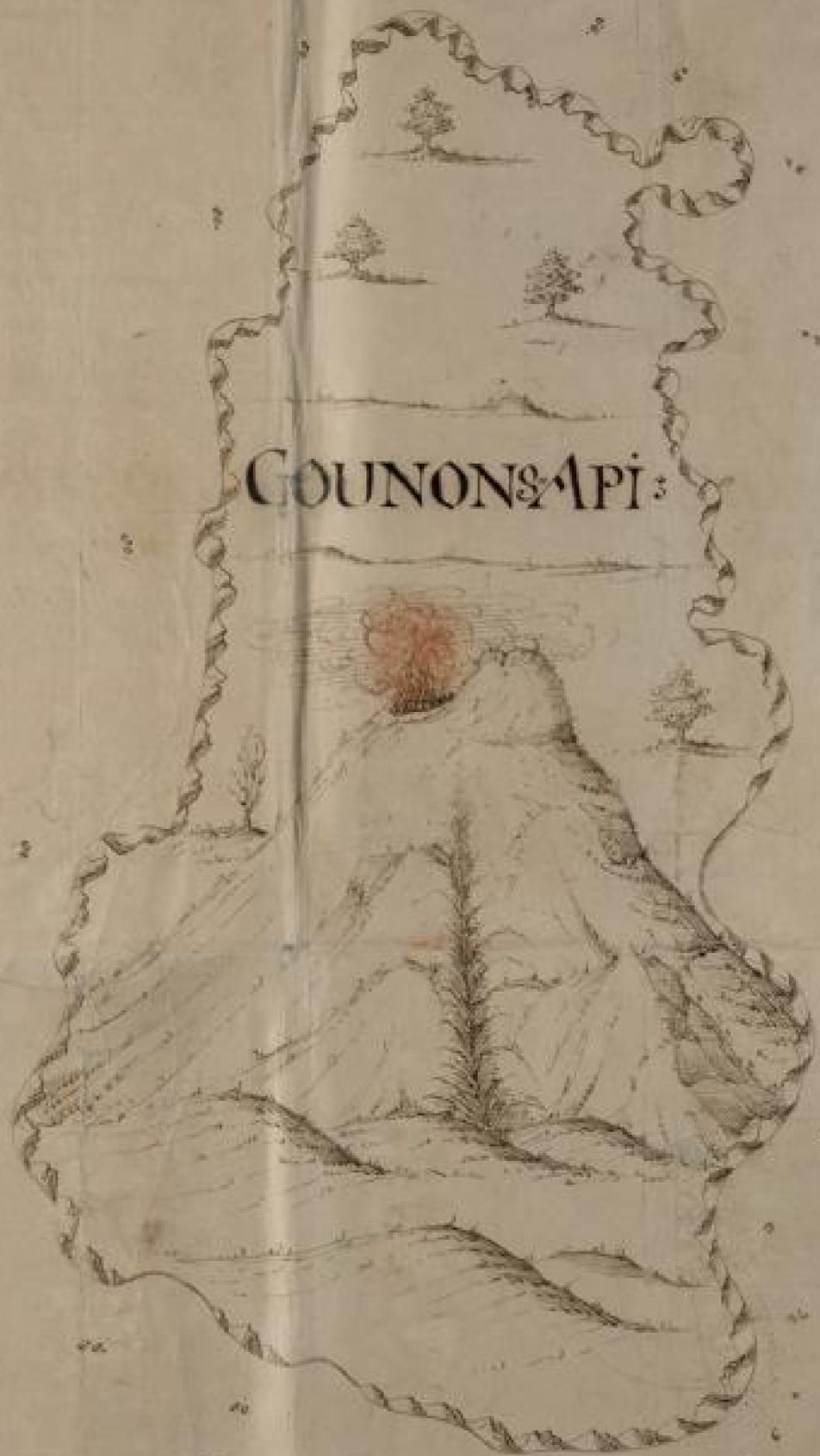
Handwritten calligraphic text, likely a signature or decorative flourish, featuring large, ornate letters and flourishes. The text is written in a highly decorative, cursive style. The main text is "L. N. O. 1035" with a large, ornate initial "L" and a large, ornate "5" at the end. The text is surrounded by extensive, swirling flourishes.

Handwritten cursive text, possibly a signature or name, written in brown ink on aged paper. The text is highly stylized and difficult to decipher, but appears to be written in two lines. The first line is at the top and the second line is at the bottom. The ink is dark brown and the paper is off-white with some foxing.

NEYRA

GOUNONS API

62

1731/32

GEHÖRIG

Op Myn Arziverment in

Banda Julex by ongevul. een maent later is oē worden als v. E. zelfs gemeent ende vertrouwt. Sedde. Zebbe my naar Cortbeijt des tyts ouer deselvs Eylanden oelegent: soo veel. gemformeert, en Inspectie genomen als eenic'sints mogelyck geweest is. Dienvolgende volgens ordre van F. H. onse M. ende V. E. Exprese Com. missie het principaale waar aande Comp. meest ge. leegen is, by de onder gesz. pometen verelt: wort te weten

In Banda Hebrin wy n vonda

alle Casteelen ende Strecte mde Respective Eylanden in behoerlycke form, ende reparatie. Nammentlyck op Neyra vbas alles in goede ordre ende myns oordichts aent fort Nassauw: gene veranderingh. ofte verbeteringh meer van noode eenelyck verstercken noch de 2. pastoy vande buyten kant der gracht, mde Lynie naer Beloica, die noch niet met steen voltrocken ende op geset was, doch wort dagelijck door slaven aent silue gearbeit. Zoo dat eertlangē volmaectt gem fort versuert op geproduct, de grachten versterckt ende gediept zullen. Wesen, de purietin ofte bolwerkken waeren behoorlyck versien mit gross Canon ende goede affriuytin. Lynde de Lelie wyt Bandas bos gehaelt ende gehouwen de beddinge waerontesamen van ge houlwin Corael. steen Teeraecommodabel proffytabel ende durabel daer mit Picgatt van ander fortressen op gelet dient ende groote onkosten voorgekomen Comen werden de packhuysen ende andere woominghen waeren behoorlyck versorgt ende de silue neffen alle de Corps d'uguarde met hart daek versien. In wat plaette tot laer desentie verseeckert ende de wapen Camer versorgt blyft wort hier onder mit langhe wyt gedruckt ende gespecificceert.

Op Neyra Fort Castil Nassauw

metaal ges. stuk

gewicht vant metaal

1 1/2 metael. stuk wogende	ponden 1455: ~
1 1/2	do 2006: ~
1 1/2	2460: ~

Transporteerd 6543: ~

21 Cruys Ballen van 18 ~
 13 d. 12 ~
 1 d. 9 ~
 12 d. 2 ~
 9 d. 6 ~
 57 d. 5 ~
 20 Schuyf Stangen van 1 d ~
 20 d. 8 ~
 10 d. 6 ~
 50 d. 5 ~
 121 d. 4 ~
 141 d. Ketting Cogels van 4 ~
 20 " Coopere Sepels
 20 " d. Coopers —
 3 " Houde d. —
 5 " Copere maten —
 8 " Varenkenssterten
 200 " Granaden
 7690 " & Bolcruyt
 320 f. f. Muisquetten —
 247 f. inde Wapencamer —
 65 f. onder de Soldaten —
 8 f. onder d. Burgerie —
 102 f. Storm Hoeden —
 119 f. Inde Wapencamer —
 63 f. onder de Soldaten —
 234 f. Bandeliers —
 159 f. Inde WapenCamer —
 65 f. onder de Soldaaten —
 10 f. onder de Burgerie —
 243 f. Forcquet Stocken
 100 f. inde WapenCamer —
 63 f. onder de Soldaten —
 190 f. Soo bouwers als zyt o' erweez
 131 f. inde wapencamer
 63 f. onder de Soldaten
 4 f. onder de Burgerie —
 196 f. Draegbanden
 129 f. inde wapenCamer —
 63 f. onder de Soldaten —
 4 f. onder de Burgerie —

10
 20
 30
 40
 50
 60
 70
 80
 90
 100
 110
 120
 130
 140
 150
 160
 170
 180
 190
 200
 210
 220
 230
 240
 250
 260
 270
 280
 290
 300
 310
 320
 330
 340
 350
 360
 370
 380
 390
 400
 410
 420
 430
 440
 450
 460
 470
 480
 490
 500
 510
 520
 530
 540
 550
 560
 570
 580
 590
 600
 610
 620
 630
 640
 650
 660
 670
 680
 690
 700
 710
 720
 730
 740
 750
 760
 770
 780
 790
 800
 810
 820
 830
 840
 850
 860
 870
 880
 890
 900
 910
 920
 930
 940
 950
 960
 970
 980
 990
 1000
 1010
 1020
 1030
 1040
 1050
 1060
 1070
 1080
 1090
 1100
 1110
 1120
 1130
 1140
 1150
 1160
 1170
 1180
 1190
 1200
 1210
 1220
 1230
 1240
 1250
 1260
 1270
 1280
 1290
 1300
 1310
 1320
 1330
 1340
 1350
 1360
 1370
 1380
 1390
 1400
 1410
 1420
 1430
 1440
 1450
 1460
 1470
 1480
 1490
 1500
 1510
 1520
 1530
 1540
 1550
 1560
 1570
 1580
 1590
 1600
 1610
 1620
 1630
 1640
 1650
 1660
 1670
 1680
 1690
 1700
 1710
 1720
 1730
 1740
 1750
 1760
 1770
 1780
 1790
 1800
 1810
 1820
 1830
 1840
 1850
 1860
 1870
 1880
 1890
 1900
 1910
 1920
 1930
 1940
 1950
 1960
 1970
 1980
 1990
 2000

229	fl.	Piecken te Weeten
221	fl.	Inde wapen Camer
	fl.	onder de Soldaten
13	fl.	Slacsswaerden
24	fl.	Vijeroers
14	fl.	Portelles
4	fl.	donderbossen
8	fl.	Pistoolen
3	fl.	Partisaenen
2550	bos	Hollantsebe Londen
7	fl.	hellebaerden
2	fl.	Ring Cragen
100	lb	Swavel
360	lb	Salpeter
2	fl.	Domme Crachten
75	fl.	Santspecken

BELGICA

Fort Belgica was als vooren gesecht in goede Staat, doch onder Correecie, noodich met Aerden ge-
 wilt, ende mit middelen een Corps du garde om daer van te gekeek.
 Fort te dienen, waar door dach ende andere matreaalen diemen
 nu aen verscheide plaetse employeert gemindert soude worden
 Staet mede te letten, oft niet noodich waer dat al vooren eerde
 vullinghe geschieden eenen bequaemen Regen Back mit pleyn
 gemaeckt wort, om daer door altyt water te brengen segt.
 hebben, des nootsynde sich daer van te dienen, ende den last
 vande Slaven die nu tot het water kaalen voort Quarmissaen
 gebruyckt worden, voor te Coemen, dit Forts Ammomitie

Bestaet mit Volgende Nammentlyck

3	Metale Saakers weegen	2000 lb	6000	9
4	Salve yfere d' a 1000 lb		1200	6
1	Camer Stück weegen		1400	10
1	metale bas			6
metael 5 en 4 yfere			7400	7200

2	Metaale Camers
9	Steen Stucken
10	Izere Camers
5	Leepels
2	Coopere Coocker
2	Houte D.
2	Veecke Steerten
2500	Grol F. Scherp bestaende in
200	Coegels van d' 6 ^e
150	D. 6 ^e
1) 1/2	Mutsquets
1) 1/2	Snt geweer
1) 1/2	Storm boeden
1) 1/2	Bandeliers
1) 1/2	Drag-banden
12) 1/2	Tiecken
1) 1/2	Hellebaerde

REDOUT NEYRA,

De Redout Neyra, oft. kuyck in d' ^{veer} ~~de~~
 is bequaem Sterck ende wel geproporcionest docht oude Correatie
 wat te Gleen ende zeer becompen, voor Julants L. natie door zyne
 hoochete ende bequame gelegent heyt onwimbaer d' Si. Lue Commandeert
 over Belgica ende den gantschen Berge ja Fort Nassauo selfs
 namentlyck over de twee see punten ende gar dijnen tot aende
 lant punten zebende front som zyn water potten ende op het cynde
 van gemelte keuvel alsoo den seluen Berge langhwerpich is
 een Steenen d' anter nelhuys om daer langh den gemelten
 Berge te beooghen de voor noemde Redout heeft van binnen een
 vryt ketel ende is doorgaens met een vloek van Corael steen
 alsoo met aerde gevult is voorsien wat aen gaet de ammonitie
 ende hoe die Coruen is Can ter onder beooght worden.

1	Metaelle Zaacker wegende	2400	9
2	Salu Yere d. van 1400	2800	4
1	Yer Stuckge wegende	600	2
2	Prince Stuckgens Yder 250	500	2½
1	Valkoentie wegende	100	½
<hr/>			
metaal	4 en 3 Yere	3000	3400

120	Grosscharp Bestaande in
15	Coegels van 2 pondt
4	Coopere seepels
2	D. Coockers
9	Musquetten
9	Sytgeweer
9	draagbanden
9	Stormhoeden
6	Piecken
9	Bandeliers
1	Hellebaerd

Int Prauw Buys opt vaertuyck

3	Metaale bal Yen
6	D. Camers
1	Valkoentie
4	Steen Stucken
8	Camers

Int Prauw Buys Los Leggende

5	Steen Stucken
10	Camers

*Dit is voor zoo veel Pengaet de forti-
 fication opt Eylandt na yra i gelege plaats met haer segon
 woorduch Guarnisoen ende Ammonitie van oorlogge tegens*

Alle Inlantsehe natien hoedanich die oock zoudemoghen wesen
 genouchsaem verseekest ende Bewaert syn, maer qualyck mo-
 gelyck ten aensien der meenich vuldige bestittingh het bos ofte
 Stranden vant selue eylandt te beschermen, ick laet staen
 dat men meenen Louden groote assistentie aent Landt van Banda
 selfts te doen, Zulcx Betes ende geroughelycker Loude Comen-
 geschieden, Zoo wasmeer onse macht by malcander verknocht
 Jende Hele fort nassouw opden Bergb verduelt waer, alhoe wel dat
 mynen voorstach berispelyck zal wesen, Zoo en can echter niet naer
 laeten voort stellen oft niet noodich en waer dat men gene gebouwen
 ofte timmeragien aent groote fort meer endeede, Maar dat men de
 selue Moyten ende onkosten bouen opden Bergb employeerden
 alsoomen den Lelien met eenen goede bequaemen punt ende twee
 Rondouten, soo verseeckeren en verstercken can dat men geene
 Natien ter werelt heeft te vreesen ende geen stercker fort in india
 zoud wesen, hier op dient noot saeckelz gelet namentlyck zoo
 wy in Banda meenen te continueeren met groot voordeel radmen
 de Steene kerck, preduants ende Fiscaels huys met laerstercke
 duke mueren tot verseeckeringh vanden Bergb, bouen behooren
 te leggen, Zulcx genouch waere geweest om de selue om de selue
 in volcomen deffentie te hebben, ende alle de inwoonderen te
 beschermen, Die andersints door vrese van ouerrompelt te werden
 den vyandt styven, haeren gerechtighen Heer verswaeken ende
 afballen.

Hier op zou Connen gevraec. **It** werden
 oft de meeninge dan zou wesen t' fort Nassouw te verlaten,
 Daer op can geantwoort worden ja en voor de Camp beter
 een onnodighe plaats te verlaten, ende daar door een bequaemer
 te verkiezen, dat te onne met het ander, door manquement
 van volck te verclusen.

Wy moiten weet dat Nassouw een on-
 starcke plaats is door oorsaeke vant Meenichvuldige ge-
 berghe

	Soldys	Consg ^{te} soyn	Arrack	vleys	Rijs
Coepen 2. P. transport	320	43	30		
1. Fiscaal	50	13			
1. Predicant	90	13			
2. Secretaris	80	19			
2. Luytenants	104	12			
1. Ondercoopman	36	6		4	
1. Opfiender vant Bos	36	6		4	
1. Vaandric	42	6		4	
2. Cranck besoeckers	90	15		2	
1. Opperbarbier	50	6		4	
6. Af Nistenten	134	26		4	
5. Serganten	116	15			30
2. Corpor ^{te} van d' Adelsborst	42	6			12
6. Corporaals	94	3			36 240
2. Adelsborsten	323				126 1120
51. Soldaten	464				229 2040
1. Cap ^{te} des armes	20	4			
2. Tamboers	24				9 80
1. Constabel	20	6		4	
15. Bos schieters	193	9			20 600
1. Booghoetsman	24	4			40
8. booghoetsellen	61				36 320
1. M ^{te} Snyder	25	4			
1. Sieckevaer	20	4			
1. onderbarbier	15	4			
1. Tuyn wachter	16	2			40
2. Constabels maets	30	2			12 80
1. Seylmaeker	16	1/2			6 40
1. Drayer	15	1 1/2			40
2. Schoolmeesters	33	5			20
2. Smits	44	1			12 80
4. Cartiermeesters	63				12 120
1. Scherpreester	15	4			40
1. Metselaer	22	1/2			6 40
6. Timmerlieden	132	3			36 240
2. Iytsedulten	26	8			
1. Trompetter	18	4			
1. Cock	24	4			
1. passer wachter	16	1			6 40
2. Jongens	13				9 80
1. landbossaten	126				40 360
1. m ^{te} Rijnse	15	4			
1. Coepen Somma	3124	272	30	72	696 520

die Meester
met weynich
vermeesteren
off den
Snyder ja
ommeftott
in die ende
des geordet
yt van
Haerste
menzal
Soewel
in die
Gen
bequa
sterke in
vaut land
onde bewa
Eten van
ten alle
op flauy
lebbor mit
boer
Contrari
de walle
plaatse
ende mit
ment
Rijs

GROOT BANDA

Op groot Banda, Bouen de n. Geey

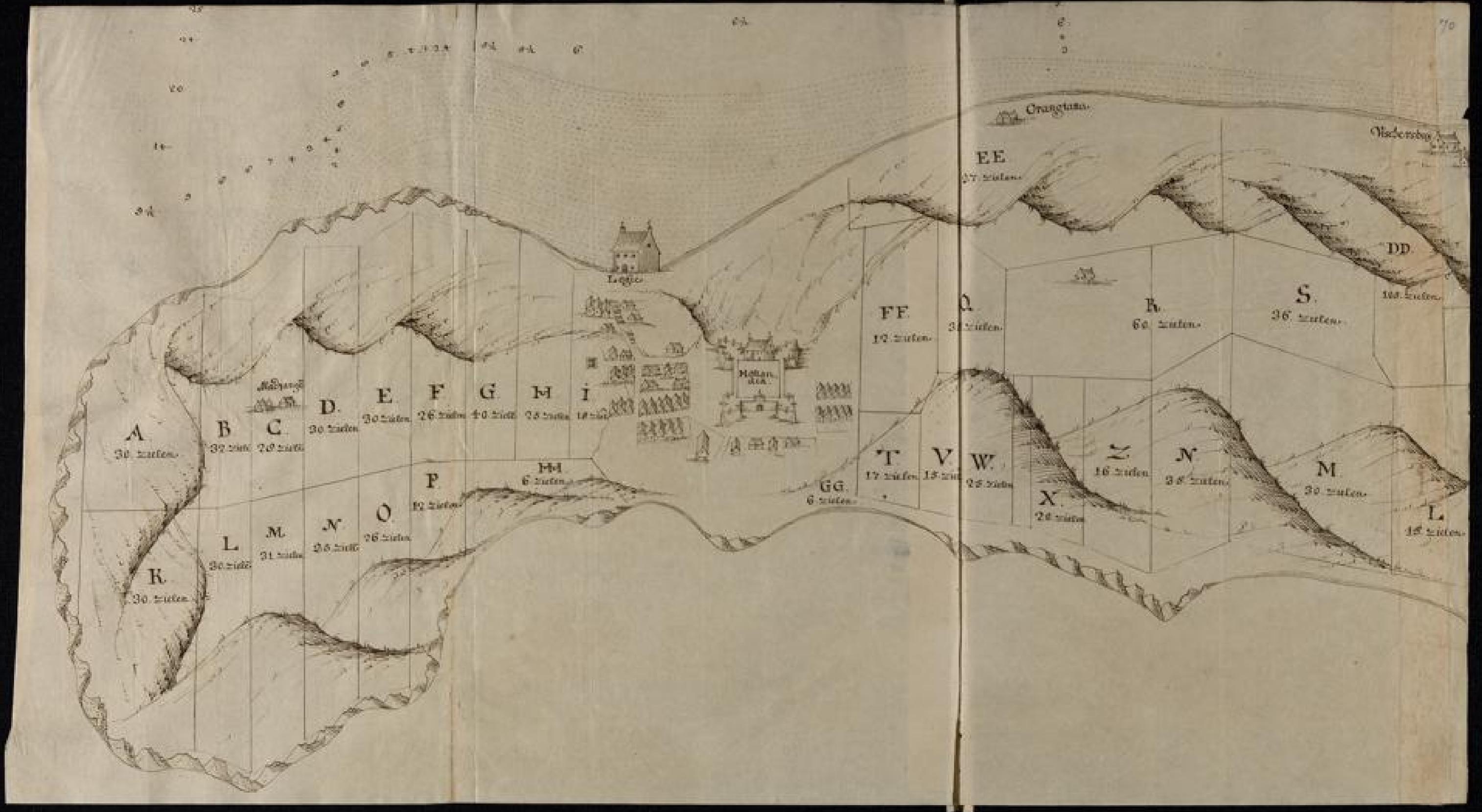
Lombir is 't fort hollandia gelegen, Zynde op drie plaatsen
nammentlyck vande zee kant vande negerije ende Selam meste
By de ombaer, ten aensien de Constitutie desse lste plaats.
Zulck met brenghet, wolek fort gants georis proportioneert is
ten aensien zyker distantie, de puneten zyn bequaem ende
in goede form, maer de gardynen de helte te Cort, waardoor
van binnen Loo nauw ende besronpen, niet tegen staende
in plaats van een wal de muir met steen verdubbelt is
Echter onmogelyk zy daer in eenich volq te Comen bergen
soodat hier een groote fault gesonpuyteert is, ende dit
fort met 't selue getal van volck, alwaert de helte grootel
coer bewaert Cane worden, dit fort is mede van water
out bloot, ende eenlyck met potten versien der caluen is. 't
Gouverneur vande mte eenighe water baeken temaken, dit
is anders een yentiel en propers Fortqien de twee landt
puneten tot accommodatie vande sel blaaten met kayen
ende hardt dack videren, elde beddinghe van hardt steen
gelyk hier vooren geseyt is tot accommodatie vande
kueft officieren een bequaem huys met een grootesael
drijz Camers ende een bequame kruyt kelder, soodat
ik niet en zie, dat hier in langh yet wes te fortificieren
zal vallen, de specificatie vande Ammunition van
oorloog. Loo wel vande logie offe Prondel alst fort
wort hier onder gespetiteert waer een ons gevragen

Opt Ca steel, Hollandia

2	Metaale ^{stz} wegende 1000	3200	24
1	D. bas met zyn Camer	1000	
3	Yere daeckers a 35 50	10590	12
1	D. wegende	2630	9
metael 3. en 4. ser		ponder	4200, 13220

Handwritten notes on the left margin, including the word "ney" at the top and various numbers and symbols below.

Michael G. on

04

10.8
 2.1
 25.6
 930.7
 38.4
 25.10

96
 96
 96
 96

197
 205
 204

204

		Gewicht schiet ponden	
metael B en 4 Ysere P. Transport ponden	4200	13220	
4d. wegende 1000		7200	6
2d. van 1000		3200	5
1d. van		2220	5
1d. van		2230	5
5d. balie van 1410		7050	4
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
3 1)	4200	35620	

Ynde Bateria voor de logie

2 Ysere Saackers		6000	11
1 balie d.		1500	6
<hr/>		<hr/>	<hr/>
3		7500	

- 10, Steen stucken
- 2, Ysere bassen
- 25, Camers
- 930, boscruyt
- 3d, bossen font
- 25 10, Oeroffcherp bestaande
- 9d ronde Gougels van 12
- 99d - van 6
- 95d - van 5
- 10d - van 4
- 4 Cruys ballen a 5
- 4d - van 4
- 5 schuyftangen a 5
- 5d - van 4
- 11 Copere lepels
- 74 wissers
- 19 aansitters
- 20 bantspeeken
- 93 mutsquetten als
- 33 mde wapen Camer
- 364 onder de soldaten
- 20 by de borgerye
- 107 bandeliers te weten
- 20 mde wapen Camer

gewesen Cap: ⁴ Galt een steenen huys, van goede starckte op eenen reuvel gelegen dat sommighe Sustineerent fort vnderlyck te wesen maer alsoot sort sonder water is vock te seen onde Borgeren en ingesetenen te huysvesten Zoud al nooduk wesen dat ter seluer plaetse een deyn begryp van een negerye geformeert wort, daer toe dit huys zeer dienstecken bequaem gelegen is om vant sort tot daer bestreecken te werden maer in tegendeel. Zyn hier onder Correctie twee faulte geschnitt mit leggen ende maeken vande kerck ende predicants huys dat buytende seestreeck ofte lynie leyt. Zier goet ende dienstich waert geweest dese gebouwen by W. de straet in plaets dat by ooster leggen, gebouwt waeren, om alsoo langhs Racc staende, mit yde van noot voor stadsmuieren oft Block huysen te dienen sonder sulken misent behooren geen steenen gebouwen, gete meermact gescheit is onder sortification gemeeckt te werden ten zy daer by voordeelen te trecken Zyn Zylax hier hadde Comen geteche oft by den water putte die dicht onder des negerys muieren soo hier langhs van Golt huys oft tot beneden met een steenen Muer betrocken wort d' selue Louw Comen beschermpt, werden daer nootsaackelyck op gelet dient, en geen steene ruyse ten zy daer noodighe dienst Comendoen, getimmert dienen wataengaat het garnisoen waer mede A Fort als logie ver seckert Blyft wort hier mede aengeweeten

Coppen

	Soldie	Coltg	grack	vleys	Rijs
1 Coopman	60	9	6		
2 Predicanten	120	18	14		
1 luytnant	64	6	4		
1 Barbier	3d	6	4		
1 Constabelsmaat		3		6	
1 Sergant	22	3		6	
1 Corporaal van adelsborsten	22	3		6	
3 Corporaals	46	1½		1d	120
1 1 Coppen transporteere	432	5	2d	34	120

meest mit
strang
en de comen
en de comen
wonder
er voor en
ken zijn
ziken geteche
te beorden
gan huys
men aede
an een huys
top vock
gden
gden

	Soldie	Coste per tag	drack vleys: Ry
11 Coppen P. Transport	432	57½	28 34 120
1 Schoolmeester	16	3	40
2 Janispas Yaaten	28		9 80
16 Adelsborsten	182		2 640
11 Schildersaften	99		49½ 440
3 Boschschieters	37	4½	18 120
1 Carter	15	½	6 40
1 Jongen	4	¾	40
1 Cap: des armes	20	3	6

4): Coppen Somā - 833 66¼ 28 196½ 1520

BINNE CUST

Langs de Binne Cust van de Loge op Lontor tot Salamma. Zyn vyft steene huysen gelegen daer van desommighe Masiff ende sterck zyn, nameklyck de drie noordel^{ste} die in tyden van noot voor redouten souden verstrecken, het waer becooneken d' Zelie op de buyten Gast yder in gene bequame baylaghen, ende door desselffs meesters buyten last vande Comp bewaert werden, het huys van Commer ofte water vliet dat tusschen 2 Rivieren leght is wel het starckste en met eenen grooten steenen pagges omstrooken ende daer tot deffinitie vande Riviere dienstich.

SALAMME

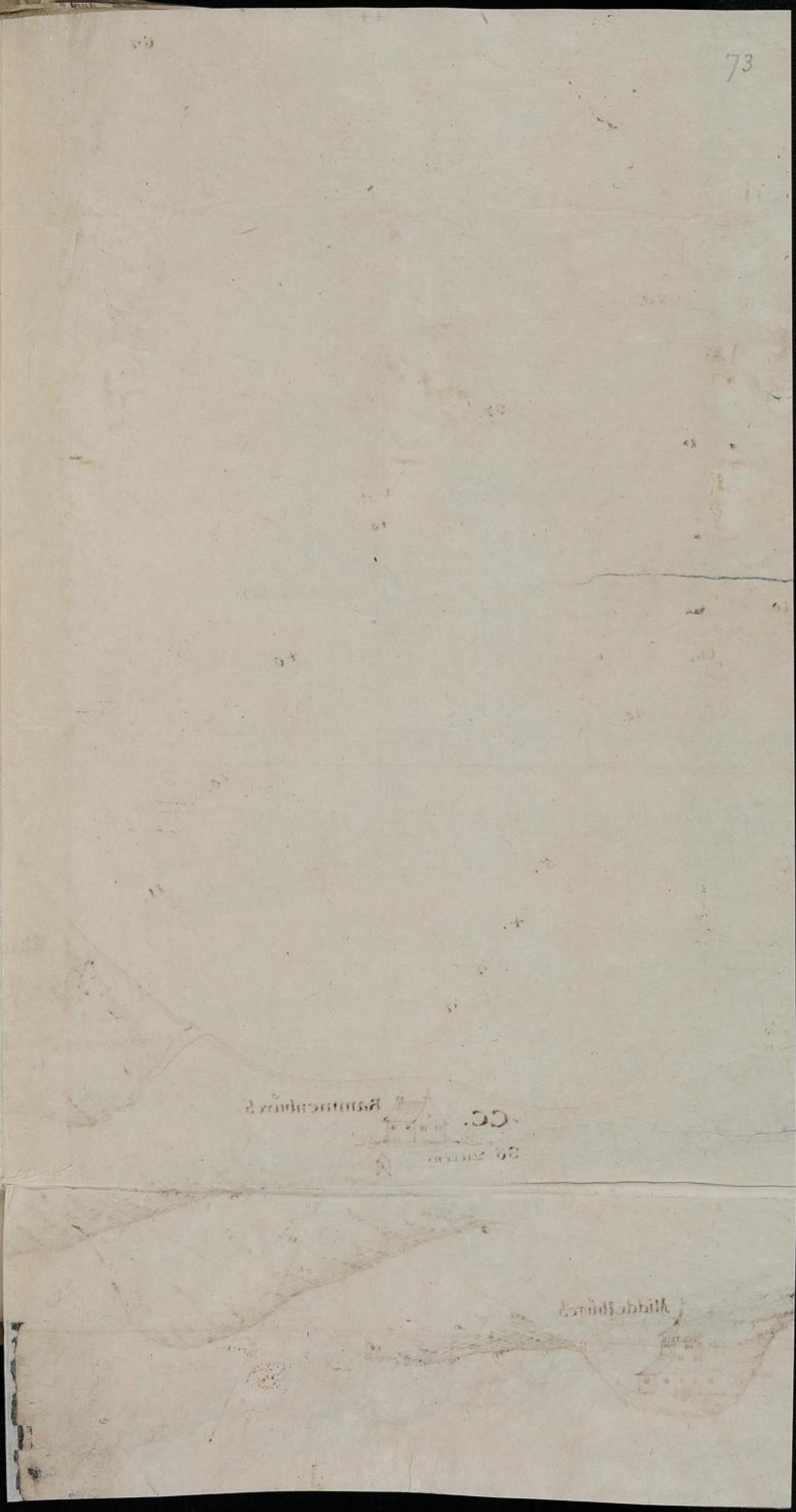
De Rivout op Salamma is wel gemacht ende groot van proportie Masiff en sterck beneden enden Boudn met geschut beset. Zynde Rivdelz roogh op gevult met eenen steenen vloer, daer onder eenen kruyt ketelz zek accommodabel, doch niffens ander onvoorsien met water, den putte inde Negerie is onbeguaem ende draek soo dat het drink waeter van Commer zaals moete hier is d' 2° Gouverneur mede voornemens eenen waterback te maken dese Rivdout is dienstigh om het strangh ende prauwer te bewaaren, maer voorder niet, alsoo langhs plackx bay zynde.

track vlyt. Ry
28. 29. 100.
40.
91. 00.
12. 00.
45. 40.
18. 10.
01. 40.
40.
01.

28 110 150

Lange Dy
daer van
grye wordet
het waerke
quame by
Comp. Kewer
tulliken
ten stenen
waer deenthet

wel gemact
grye wordet
met eenen
modakel dyck
Nieuwe is op
Sommerzaal
nen westerdyck
ende graven
ke by zyde

Altenburg

17

17

17

Altenburg

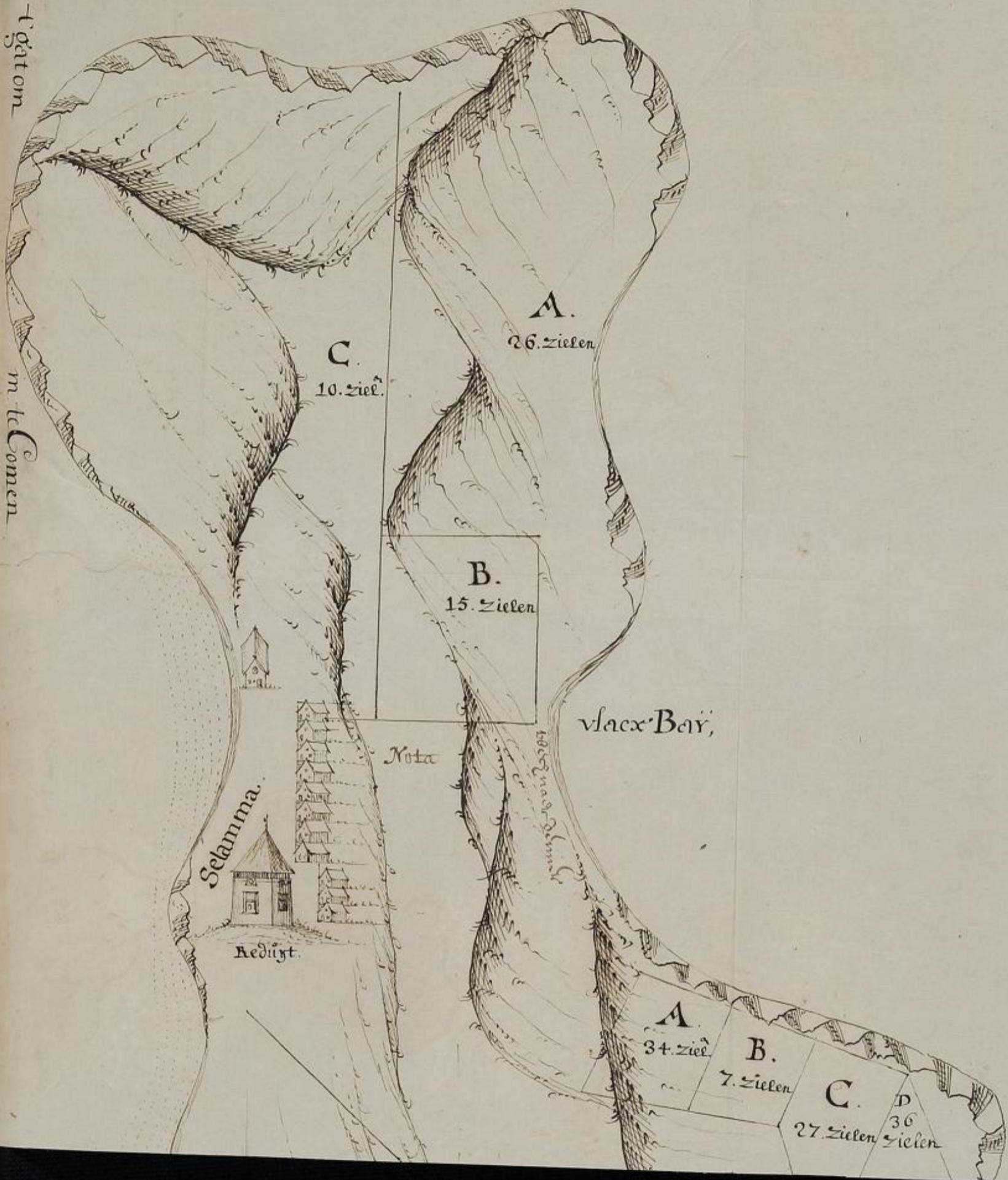
17

17
17
17

ALDENBURG

Figatom

in te Comen

Handwritten notes and a list of numbers on the right margin of the page. The notes are partially cut off but appear to be related to the drawing. The list of numbers includes:

- 1
- 1
- 6
- 10
- 26
- 47
- 4
- 2
- 18
- 19
- 26
- 23
- 20
- 11
- 6
- 5
- 3
- 1
- 100

Ende ander zij in ~~Wuyffel~~ off westelyck Mousson van achteren
 bespronghen ende dat meer is van boven uyt het langhen vant gebergte
 200 gegroot Comen worden dat niemant daer in den Comen gedueben
 oec hebben goet gevonden alsoo de gouwerneur voorneemens is gem
 negerye met een nieuwe Steenen kerck te voorsien de selue in een
 vier sante form boien opt plat vant gebergte te leggen om alsoo de
 L'edout ende Negerye nitsgaders Vlacx Bay te beschermen
 ende altyt achtert land een oock int seyl te houden daer suk dese
 negerye intyde van gode Louy moeten transporteren gelyck de Bandants
 selue daer voor desen oock begrepen hebben ghadt leggende op de passagie
 vanden meer woayer ende Orien d'ammunitie van oorlogh is gelyck hier ond
 gespet fuceert staet het garnison bestaet in 10 Seldaten ende een serg
 Zynde onder t getal van nayra alsoo daer Prantsoen ontlanghen begrepen

2	Salue Zaakers wegen	1700	3400	6
2	Ysere Stucken	1400	2800	4
1	Metale Stuckoie	300		1 1/2
<hr/>			300	6200

- 6 Steen Stucken
- 10 Camers
- 360 Esbolsruyt
- 7 bollen Sont
- 470 Grof F. Scarp
- 63 Coegels van 6
- 23 d: 4
- 4 Coopere Sepels
- 2 varcke Staerten
- 3 Wissers
- 6 bantspaeken
- 26 mitsquetten
- 23 Sutoewer
- 20 handeliers
- 11 drag handen
- 6 piecken
- 5 morgestarren
- 3 bractspitten
- 1 sellebaert
- 100 mitsouet Coegels

[Decorative flourish]

[Decorative flourish]

De Passagie van Salamma tot Den-

ner is ongewoer en nuyr gaens, gants bequaem, en noch bequamer met Cleene Moyten te maken alsoo den gem. berg ontrent het strang langhs eenen affgaenden berg. loope, soo dat men d' arde van bouen neederwaerts te Gassen den meer gem. wech met Cleeng moyten gebreet ende geeft Canwoer den Sullex een dienstige saack zouw wesen om sich in tyde van noodt daer van bydaech ende nacht te dienen dus dit p. Memorie —

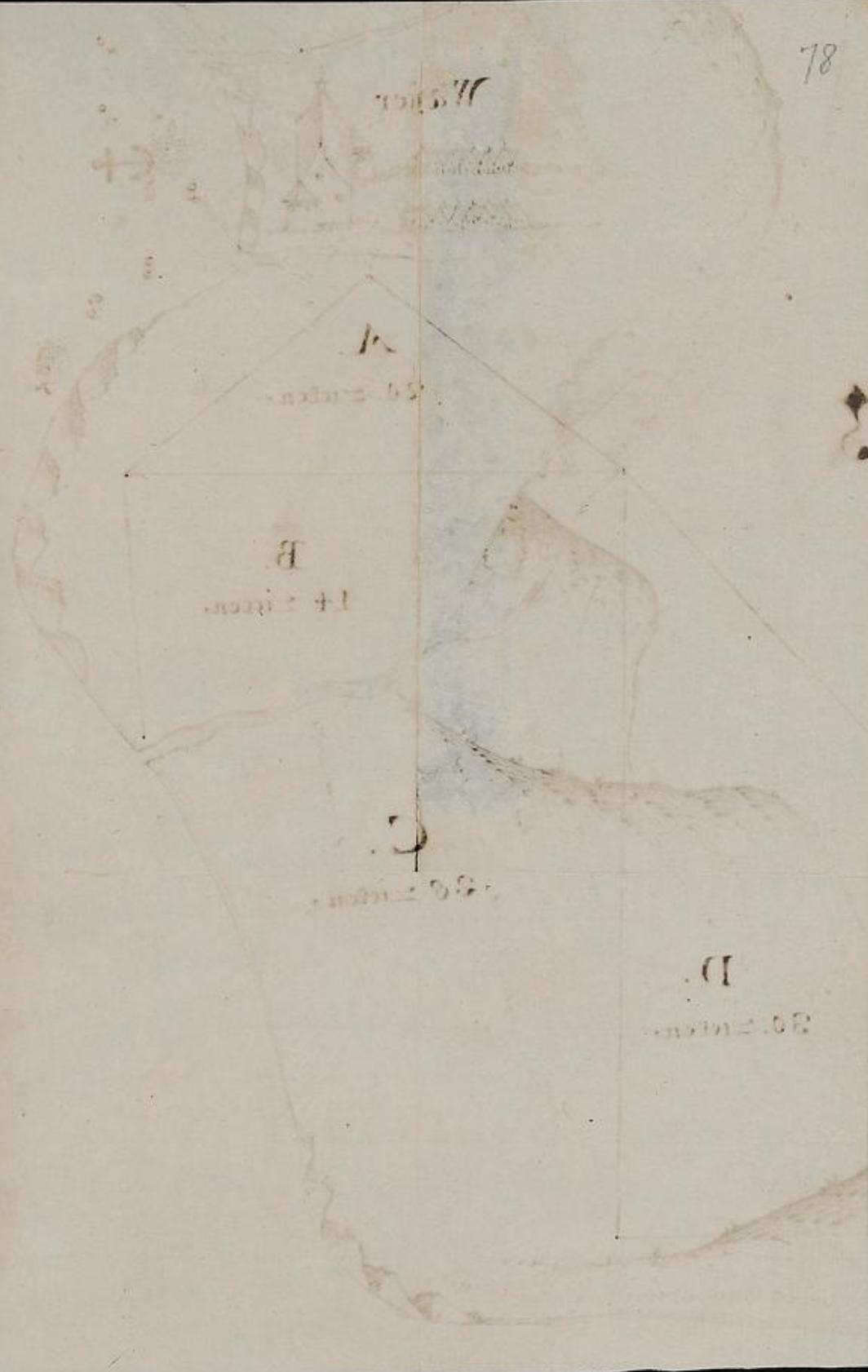
REDOUT DENNER

De Redout op denner is van een goede.

Form, doch met een verdiepinghe ende plancke solder daermin van binnen als een gedongh skan in Clinnen, Zynde de selue versien als p. notitie hier onder gementioneert, nu omtrent wonen eenighe mar dyckers hebbende laere huysen vande Redout totaent gebreyt in form van een straat begreepen staende voor aen omtrent de redout op de houck vande straat een steenen huys, de rest van riet alfoot meest al sleghte luyden, zyn, die laere speceryen zyn gehouden aenden Coopman offe Comptoir weyer te brengen, vande te leeveren den sergant ende 10 soldaaten daer ordinary quarmissoen houdende ende ondert getal van wayer gesomp, vandeert, moeten laer provisien offe rantsoenen opt selue Comp. zaalen, alsoo daer by ende omtrent gelegen zyn, —

1. Ysere Stuck wegende,	ƒ 1300. 5.
2. d. wegende 1100 lb —	ƒ 2200. 4.
3. —————	ƒ 3500. —

- 2. Steen stucken
- 3. Camers —
- 300. lb boscruyt
- 10. bossen lopt
- 300. lb Grofscharp
- 29. Ronde Coegels van 5 lb —

45	Royde Couoels van 4
3	Schuyftanden a. 5
5	Kettm ^g Couoels a. 4
2	Copere lepels
2	Wiflers
1	Copere koecker
1	Varckestaart
4	Santspaacken
17	Musquetten
13	bandeliers
13	Sijfweers
8	dragbanden
6	Salie piecken
1	Sellebaart
200	Mutsquet Couoels

WAYER

Wayer is ongeraer een halst Mijl weegs van Demer langhs eenen weeg in voegen als vooren dese plaats leest eenen steen Logie wel geproportioneert onder met behoort packhuysen ende boucn versien met vier bequame Camers mit Midden de grootste Lael voor desen hebben op de twee boucken Cleene printjens gelegen, die nu verdubbelt ende naar proportie vant huys gemaeckt worden, met laere bysondere op ganghen ende gedekte Cassen versien mit 5 stuccken, en een valtoen Doch vier waer genouck, dit huys is gelegen tusschen twee Rivieren op eenen looghen Oever daar zeer bequaem, in goe de verseeckeringe onder de Logie een Beknopt werck om het Negerys volck mit bergken Zonde Connen gemaeckt worden, dese negerije is in form als die van demer met een groote Brede stract totaent geberchte

geberchte den onder Coopman van dese logie blyft gehoud
 Jaent Comptoir op Vera om de 2 a 3 maenden Preeque
 te doen van zyne admimistatie ende verstreekte Piantsoen
 Cop de plaetse demer, wayer ende Ouren (voorgewallen)
 het quarmissoen deser plaetse als Ammonitie van oorloogh
 wordt verhoont. C^{de} ondergese zeeven Notitie namentlyck

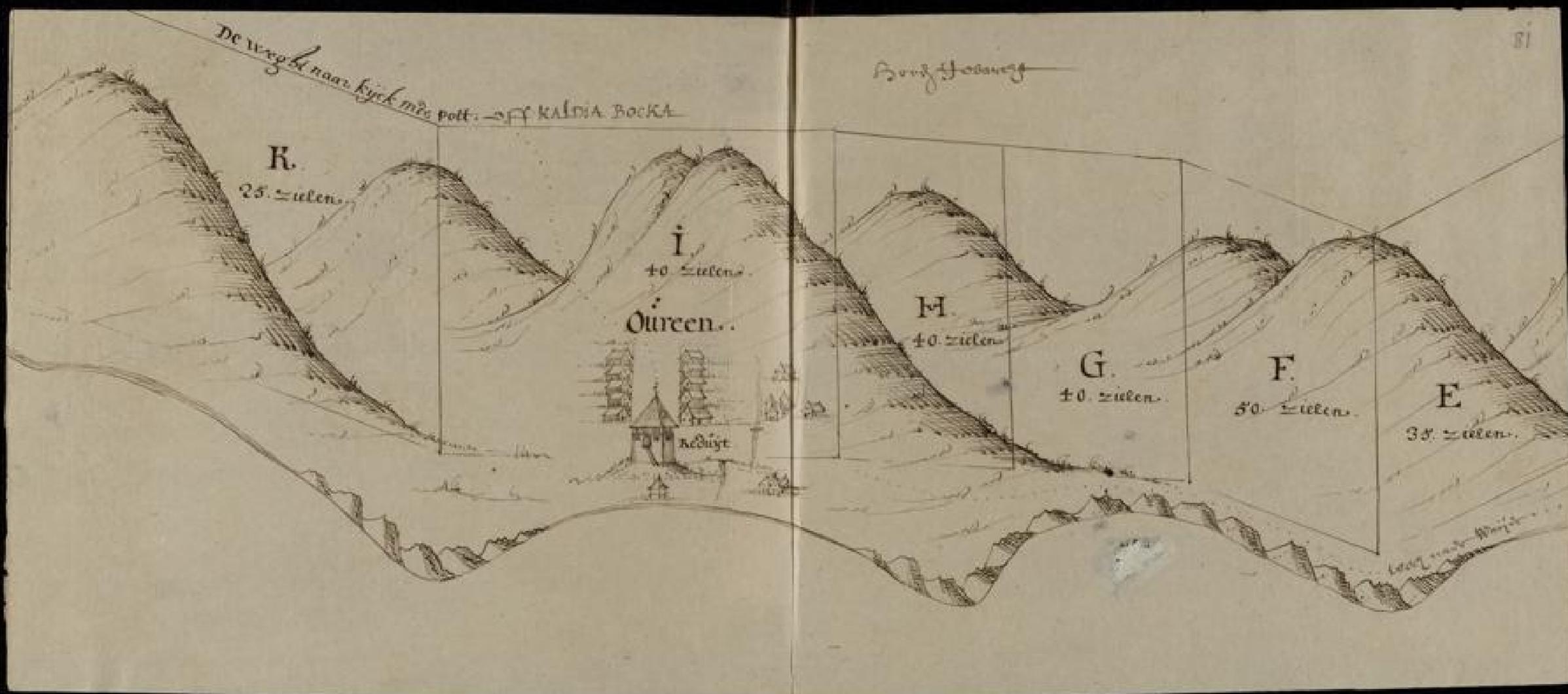
Coppen

	Soldie	Cost	arrack vleys	Rys
1, Onder Coopman	50	6	can 4	
1, Cranck besoucker	36	6	4	
1, Barbier	24	6		
1, Sarjant	26	3		6
1, Corporaal	16	1/2		6 40
2, Lantspastaten	26			9 20
1, Bosschietter	15	1/2		6 40
6, adelborsten	62			27 240
12, Schildergasten	109			54 400
1, Schoolmeester	13	2		40
<hr/>				
2)	377	24		100 920

2, Ylere Stucken wegen 1500 lb	3000	6
3, D: wegen	1160	3400 4
1, Metaale valckoen van 500 lb		
<hr/>		
1, 5	500	6400

- 6, steenstücken
- 11, Camers
- 532, Grottscharp bestaande in
 - 42, Coegels van 6 lb
 - 27, D: van 4 lb
 - 35, Criys ballen 4 lb
 - 8, schuyftangen 4 lb
- 960, boscruyt
- 15, bossen lont

2 Coopers

- 2 // Coopere Coockers
 1 // Coopere lepel.
 1 // Vazckes taart.
 1 // Coevoet
 8 // Jantspeecken
 32 // Mutsquetten
 30 // 4' Zift geweer -
 31 // 4' handeliers -
 18 // 4' drag'banden
 5 // 4' Salve piecken
 1 // hellebaert -
 500 // 4' Mutsquet Coegels -

OUREN

Ouren is ongeveer $1\frac{1}{2}$ uijz van Wajer
 $1\frac{1}{2}$ uijz van Katsabocque ende $2\frac{1}{2}$ uijz van Lontor. Het
 moeyelyck op te klimmen van wayer langhs ketstrangh. Is den
 wegh als voorin, daermen bayen passeeren moet. Ende ter noot
 eenigh vaartuych aan Comen Can, doch niet soo ofte souden met
 weynich volck wt op klimmen van strandt comen gestut worden.
 Soo dat het landt rontsomme uyter natuer sterck is, dese Redout is
 welde Gleenste van allen met een plancke solder ende van binnen
 tot de negerij omtrent de Redout in form als vroren uyt gesondert
 dat eenighe ruysen soo hier ende daer wt bosstaen, van hier tot
 Lontor ist niet te gaen als met laech water langhs strangh of souer
 Caljabocque des t' sant hier soo stark ende starcker geoordeelt
 moet worden, als op andere plaetsen alsoo dese Redout wat on
 gelegender en varder van wayer is als denner. Soo wert d' Zelue
 ende de negerije tot verantwoordinghe vanden Sergant van Ryjs
 ende andere behoeften versien wat belanght de hooten ende
 Macis worden wameert tyt is, door den Coopman van wayer
 ter zelue

ter seluer plaetse weeckelyck ontfanghen, ende door den serg.
 bewaert, het quarmissoen bestaet als op demer in een serg.
 ende 10 Soldaten, aengaende de Ammonitie van oorloogh.
 wort hier onder beneyffende de Soldaaten haer tractamenten
 gespetificeert te weten.

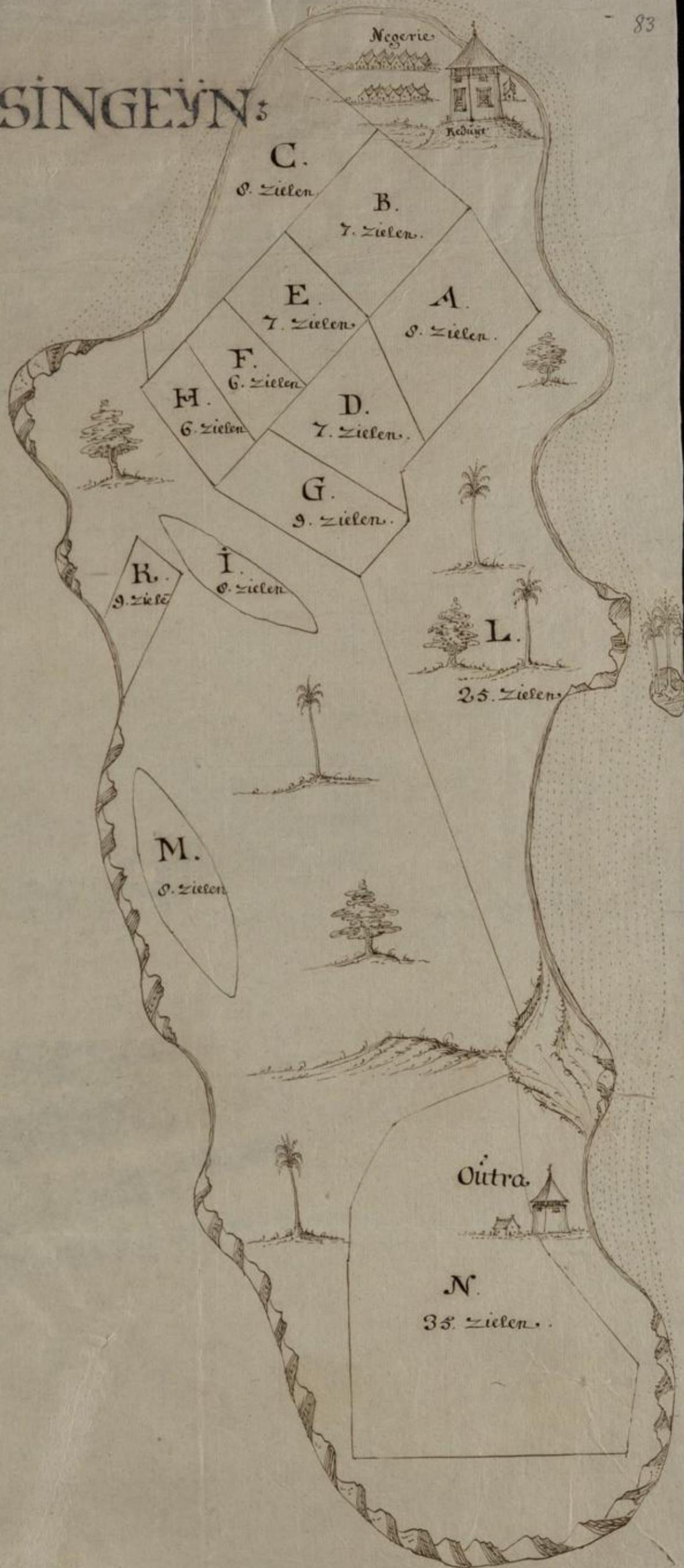
1 Yfere stuck wegende	1170	3½
10 van 1000	1000	2½
	<u>2170</u>	

- 2
 1 Stuck gent steenstück
 1 Camer
 370 boscruyt
 10 bossenfont
 100 Grosscharyp bestaande in
 26 Coegels van 2½
 100 Cruijs ballen
 2 Coopere sepels
 3 Wilfers
 2 Coopere Coockers
 1 Varckestaert
 3 Coevoeten
 6 hantspeecken
 16 Mutsquetten
 16 Bandeliers
 15 Sytgeweeren
 9 drag banden
 6 balue piecken
 1 hellebaert
 500 mutsquet Coegels

Coppen

	saldie Costgelt, vrees Zy	
1 Sergant	24	3 6
1 Corporaal	17	½ 6 40
1 lanspassaet	14	4½ 40
0 Schildergasten	72	36 320
	<u>127</u>	<u>3½ 52½ 400</u>

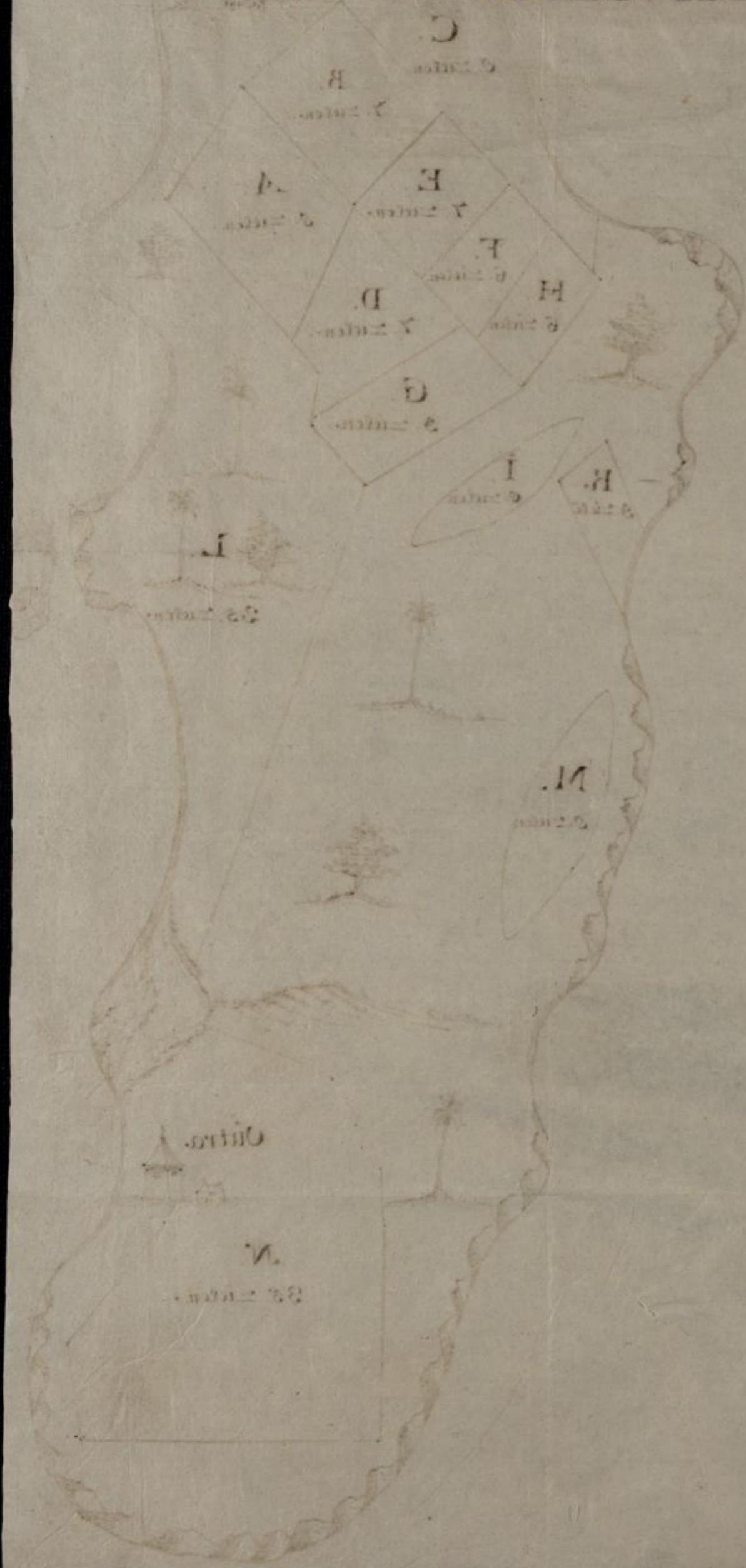
ROSINGEYŃ

erg
 19
 h
 n
 1
 2
 1
 2
 1
 2

40
 40
 20
 100

ROSINGEN:

ROSEGEYN

Op Rossmageyn is de Redout gants
 en: geheel vervallen doch staen de mueren die recht ende goet
 Lijn ouerent ouer sulcx met Cleene Moyten, gerepareert can uerdes
 derhaluen goet vinden. Soo wy daer noch eenigh garnisoen willen
 houwen de selue wederom doen deeken, ende t volc is dat nu in
 andere onbequaeme kuffen woont inde logie logieeren, om alsoo het
 eeni mit het andere te beter te onder houwen wat aengaet de gem
 plaetse is mit 9 Soldaaten, ende een Sergant, die haer Bantsoen
 op Neyra haalen ende t selue Cals op Ouren verantwoorden, Item
 tot deffinitie van haer Lijn met 2. Bassen ende 2. Steenstucken versien
 wat belanght de gelegentheit vant Landt daer van Lullin hiernaer
 vermaen inde desselfts gelegentheit op een ander plaets bekent
 maken, —

Coppen

	Soldie	Costgelt vleys	Rijs
1. Seroant	22	4	—
1. Corporaal	16	6	40
1. Boschieter	14	6	40
7. Schilderwaften	63	3 1/2	200
10. Coppen	Somā 115	5	43 1/2 360

POELLE Aÿ

Fort Ringie op Poulo Aÿ
 was door last vanden Heer Accolaÿ van Amyn met ruten ende
 wooringhen voor de soldaaten als andersmits begomen te voltrecken
 sulcx daer twee westelycxste Gardynen voleynt was, des genootsaecht
 ouer de miÿs te gaen, de gordyn daer aen inde lant poort Compt
 was

86

ROSTG

was met een nawaal versien van twee treden. Die naer den eyssch
 Vantwerich, wel viermaal soo swaer behvorden te wesen in gelycker
 Voughen was de oost gardijn begost, doch was d' d' Gouverneur
 ten aensien de N. O. gardijn wel de swaer etc. terboersaek een
 naer gelegen looghte geen do passenvant fort d' Selue souder peryckel
 van eenighe vyanden Can beschooten oft becroopen werden des van
 mirninghe d' Lelue Lynne behoorlycke dükte te geuen Zulxede
 vste voor ander ongevallen ende quade gelegentheden, oock wel
 noodich waer wat aengaet dese Fortificatie is van pas goet met
 alle de puntten geborsten ende gescheurt, gelyck ten seluen tyde
 als daer de visite was doende de Cassa matte vande westpunt
 onder de voet viel daer vande Muer van binnen ende Buysten
 met Coraal ende steen gevult, bouens dien de valsc. hegronden
 soo dat het barsten ende scheuren niet vreempit is, de rest vande
 puntten t' huys ende reigenbaeken, waegen in goede orde, ende was
 den Gouverneur van mirninghen metten eersten het daek vant groot
 huys met Cannen te beleggen d' ammonitie van oorloghe ende
 besettinghe vant gemelte eylandt wort hier onder mit langhe
 gespetificert waer onder het guarmisoen van Pouloron bestaende
 in 10 Man begreepen is. Namentlyck

1	Metaale saecker weeg	1620	9
1	half Yser Cartouw	3000	10
7	Ysere saackers van 3000 lb	21000	10
2	D: Van	3200	11
4	D: Van	2450	9
5	D: Van	1825	8
4	halve D: Van	1500	5
1	Metaale Camer wegen	50	
3	Bassen sonder Camers	110	
metaal 5 en 23 Ysere		Samen 1500 156925	

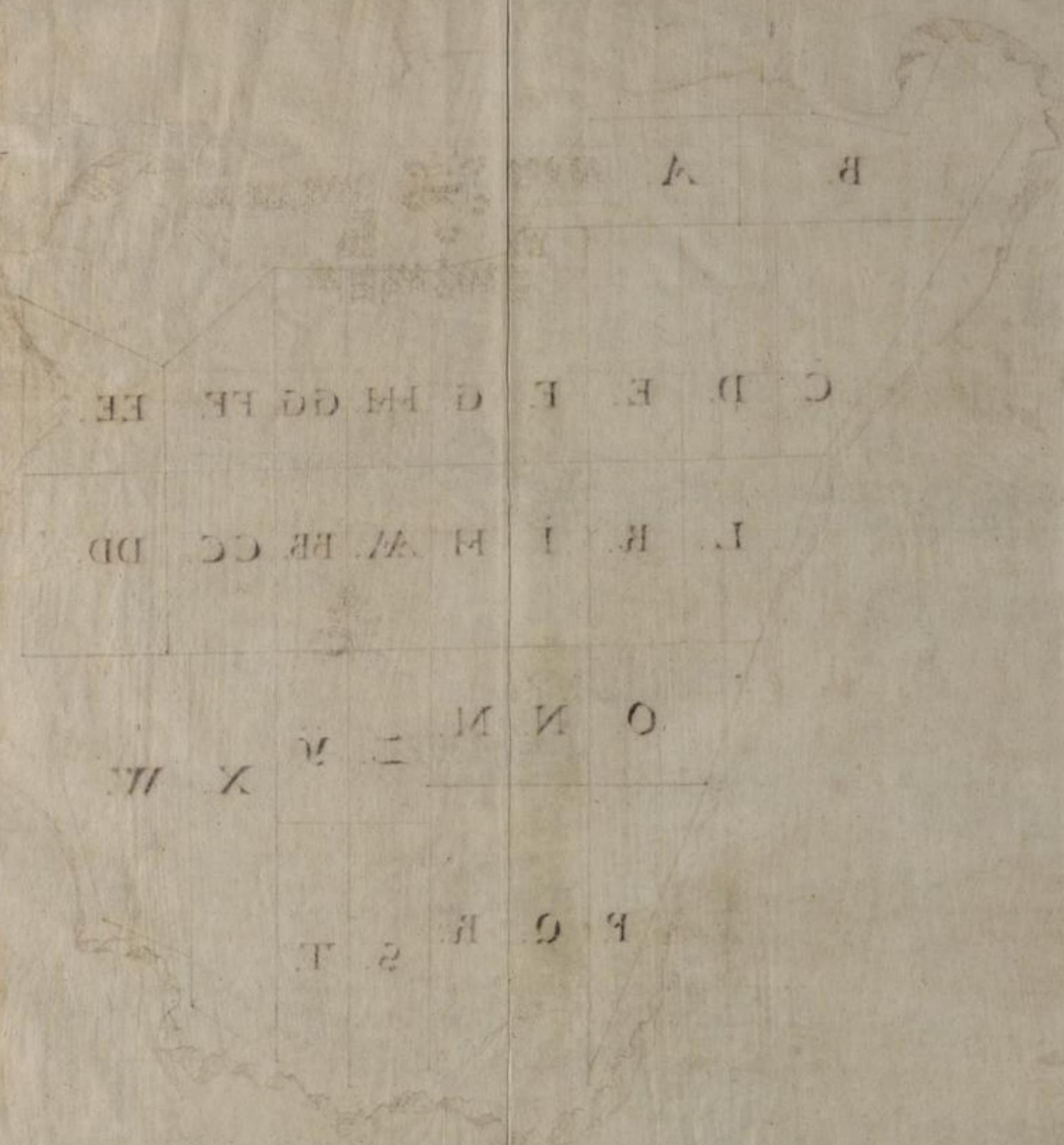
Om Redenen wort poulo Ron
 hier by gevoucht

OP POULO

POULO-Ay 3

Handwritten notes on the left margin, including "9-7", "Da", "00", "A", "91", "Da", "54", and other illegible characters.

OP POULO. RON

1. Groote Yfere Camer van
1. Sten. Stuck met 2. Camers

600
160

2

220

6660 Ponden grof scherp bestaande in

100 f : Coegels van 12. ss
 100 f : D : Van 8. —
 78 f : D : " 9. —
 30 f : D : " 11. —
 30 f : D : " 18. —
 77 f : D : " 6. —
 60 f : D : " 7. —
 22 f : Schuyf tangen van 9. —
 10 f : D : " 2. —
 96 f : Cruysballen van 12. —
 70 f : D : " 9. —
 12 f : ketting Coegels a 13. —
 11 f : Coopere lepels —
 6 f : Varken Staerten —
 7 f : Wiffers —
 23 f : Uranaden —
 3 f : Heurs vaetjens —
 3 f : Coopere Coecker —
 2 f : Joute D : —
 5 f : Coopere maten —
 5 f : Cardoes stocken —
 700 f : Mutsquets Coegels —
 82 f : Piecken — als —
 22 op de racken —
 8 onder de boottwacht —
 2 op poulo on —
 3 f : Zellebaerden —
 2 op de Racken —
 1 by den Sergant —
 4 f : Pydarms op de Racken —
 132 f : Mutsquetten namentlz. —
 69 f : op de Racken —

46 f : D : onder de sold^{ts}

Goed Mejnagh voor de Comp: bevoor

gesocht waer ten ontwijffel souden men om sich beter te verseecken.
 Andere gelegentheit gevonden hebben, daer noek op gelet dient. Het is
 seer eer dat t Landt van Culo ay soo sterck meten is als by sommighe
 vorgegeven wort; buytint gesucht vant sort en; dat op veel plaecten
 is goede gelegentheit om te Comen landen, daer by zeer goede ende
 bequame Plaecten om sich sterck te maken, die ons Beter als dit
 Fort soude gedient hebben, alsoot op een gans onbequame plaets
 geleght is, ende tot op eenen steen worp beeroopen ende geschut geplant
 Can werden sonder dat men belletten Can, zet welck men daer naer
 met een Steenen Borger huys heeft willen beeteren, maer eer souwt
 onse vianden dienen tot verseeckinge van Bateriaen ende by gelegen
 wercken, des een Redout op dese plaets zoo veel had eomen doen
 ende verrichten als nu het sort. Met syn groote aduysen mijn heeren
 Dat men veel menschen in een beslooten ende besrampen Steenen Fort
 souw willen Reserveeren, daerom best dat men starckte uyter natuere
 souekt getz: hier te vinden Zyn, Maer ter Contrarye Zyn hier eenighe
 hoopte soo dicht by dit Fort, die genouchsaem ouert selue Commatieren
 sal soo dat den gront vant Landt met de Borstweeringhe ouer een Comen
 Echter ist voek zulx allen officeerden sich alle dese ongevallen niet
 datter verscheide ende veel voudighe Redenen Zyn, die ons om daen
 kycken, ende verstant te vrighen, oft de Comp: niet dienstiger waer
 tot behouden is Ende Meynt nu van haeren staet, dat alle de noote boomz,
 vant selue Eylandt, gerascert ende omgehouden worden, ende tegem
 Eylandt eenetlyck met zyne Clagius ende vrucht boomen, Coebestien
 bocken, ende ander ve besett bleeft, daer beniffens het huys met 2
 puncten om alsoo de wacht voortloopers ende roouers te houwen
 desen voorstaet. Sal naer alle apparentie de sommighe vreeuyt door
 Comen, maer onder en tusschen staet ons te geloouen dat eerlangh
 voor sooval ick Banda in gesienheit, de heeren onse m: de nooten en
 soetge soo wel als de nagelen zal comen te verveelen, dat haere
 m thien jaeren beter als nu gewaer zullen worden, ende vastel
 te geloouen zij, de helst te seggen zal gaen, alsoo by experientie
 bevonden wert, de meernichte der jonge Boomen veel zijn die door
 de Leberousheit des volcx, voelende de groote swaere meer en meer

Zal toe nemen, waer door de Comp^{te} eyntelyk overtropt zal worden,

Compt ook in Consideratie dat soo danighe natie als de Comp^{te} op poulo ay heeft voor geen andere als voor geveynde vrunden, moeten gehouden worden, bouendien compt noech het tweede quaet, dat is dat een yder in tyde van noot genoech niet het syme te doen heeft, dat poulo ay seer licht vergeeten ende niet doot bouck geraecken zoude ende onder tussehen tot eenre met het andere verhooren gaen, op swaeren moeten ons niet verlaaten want zy in geenen deelen te vertrouwen. Maar ter Contrarye tot veranderinge genegen zyn, daerom best dat wy onsen staet vast setten, ende ons vermogen by den anderen te houwen, om alsoo in tyde van noot temachtiger te wezen.

Is secker end waerachtich dat betoerde vande Boorn Namuntlyk op groot bandas gebergt te ende onbequame plaetsen ongeplukt blyven, zuler naech alle apparantie op het hoogste vrant landt geschiet daer geen menschen comen bouen dien noech veel landt leegh leyt, oft niet aecomende jonghe boom beseth is ende zooder eyseh van haer C te Cort Compt sooresteert op groot banda noch zoo veel grondt ende leegh leggent landt dat secker yek vuermaal zoo veel aengeplant can werden bouen. Dien is de drie vierde parten van neyge onbeplandt soodut metter tijt rieht ende by malander zynde den eyseh volraen zou werden ende ander plaetsen, als poulo ay, Prosegeyn, Gounigapic ende tyrouwin Eylandt tot merckel profijt ende voor deel van Comp^{te} gants noodich ende dienstich is om bestraet ende ander be, loeffen voor banda aente geseeken, waer door hier een landt dat voor alle vyanden te bewaeren is, gesterckt beter bewoont en bebout souw werden, ende deluyden by enich ongewal verseeckt soude wesen, bouend dien haere Competentie van water hebben toedanighe benautheyt zuler by mayequement oft gebreck geeft comen alle verstandige oor deelen.

Nota dient mde dat geremarequeert hebben meest alle de gene die parcken besitten de helft de helft van

- 13: Personen ^{de} Franspoort.
- 65: D. kinderen
- 64: vrye bandaneese mans ouer 12 Jaer
- 144: D. vrouwen
- 98: D. kinderen
- 152: vrye mans van alder bande natie
- 296: D. vrouwen
- 279: D. kinderen
- 82: Lyfeygenen bandanesen. Mans
- 217: D. vrouwen
- 91: D. kinderen
- 675: Lyfeygenen van alder bande Natie mans.
- 718: D. vrouwen
- 356: D. kinderen

Soma 3330, Sielen

Somigen tyt Herwaerts Lyngeene Roovers
 met quartieren van Banda verduomen die Zou gesicht
 wort sich meest op d' Eylanden Rokgeynende Ronken
 aensien want een quarmisoen ontbouwen ende verthoonen
 t' is myns oordeels onder Correctie ^{in zyn} dat daer ouer water
 vuyt gemaeckt wort, alle plaatsen Lyn dit ende meer ^{ander} onge-
 vallen Subjectom Zulx te belotten behoef niet veel selsaens
 gemaeckt te werden, doch werden tot dien Lyn de daer toe
 vier Corcorren gereet gehouden om d' selue Roovers te ver-
 rassen ende te vervolgen, waer dit ouer Langre gepraetiseert
 daer waer sekerlyk eender schrik ende achter dochtgeweest
 want men voorenspreek woort seght het een mes het andere
 nye scheide hout, ten ontwyffel Saltgenouch wesen dat
 Banda den naem heeft Corcorren te hebben ende d' selue
 op de roovers passen die Zou goet int volgen als d' andere mit
 voorloopen zyn ende soo dit eens gescheet weert wort

Lij Lullen

Zij sullen haer voorde tweede maal wachten, te meer, Soodese
Cortcorren by Soernten haer mit t'wyffel mouson om end den,
trent de gem' Eyslanden begessen. Daer wacht ende oock mit seyl
houwen. Zulix dese in wogonderen tot gerustheit van haeren
staet, ende behoudenis van ^{haer} Slaven niet behooren te ontsien
dit behoort haer op soo naer gelegen Plaetsen niet te verveeten
alsoo haer geduerende der Tochten van Buit ende anders op
Eyslanden versien Comen

Si meest de Borgeren, Nammentlyck, alle
de geene die eenich enits van vermogen Zyn, hebben bequame
Armbayen waer met in tyde van noot ende voor nammentlyck
te gens de Proouers ende andere quaetwillighe goederdienst
gepresteert can worden, Zulix ry als leenmannen Schutdek
Zyn doer kaluen enyder van haer naer de groote haer ey parkes
ende Zielen gelast behoort te worden, partienlykerlycken een
p'taen off Orangbay van 200 veel schepers als goet gevonden
wort, die oock tot ander saacken gebruyck can worden opt
Commando geresit can te houden, warmer dit alles in treyn
is, Zal daer door veroorsaekt worden, geene Proouers by off
omtrent Banda zullen doeruen verschijnen, Maer ter Contrarie
vrees hebben dat off den een off den anderen tijt geattraspeert zullen,
derorden daer van haer de negotianten, Siende soodanighe
Preparaten, waer schouwen zullen, Maer soomen stil
blyft sitten gelyck voor desen geschiet is, Salt voorighe quaet
weeron toe neemen, ende Bandaren roof blyuen

Met verwonderinghe zibbe beoogt, de steene
vertieringhe op de passers soo coel op Neyra als pouloay
daer sich gants weynich off niet en verthoort dantouwack
sagouwe, ende Taback genouch te besomen, de rest van
mont Est naert seggen van een yder is dier, ende yfster
maten quaet te besomen, daer de Continuele drochte veel
toe doet d'primepaale voortelinghe verstaen wy in beyde
winyffel mouson's alsoot dan meest regent te geschieden

In de geslooven dat qua lijk eenighe
 Ceylanden gevonden zullen worden die nayra groot banda
 namentlyck aende oost Cant daert schijt wel meest bewoont
 is geweest ende Paulo soay in gewas van Cassius boomen te
 bouengaijn, doch soodien oft door onderdom oft wytter natuer
 en weet ik niet, dat in geene Comparatie by andere te vergelyk
 Zyn, ende bouendien oock wylich vrucht geven, derhalven
 soude goet vmden dat gan ander als Amboynesche slach geplant
 wort.

Hier Gouverneur heeft geordonneert
 dat de eygenaers vande parcken voor soo val rieden als
 haere teen brünen met brengen saerlyck eenen Cassius
 boom moeten aenplanten, waerover eenighe op ons daer somen
 door naeticheit volgens de placaten daer aen gaende geeman
 gesondeneert Zyn, sodat hier als op andere plaetsen bespreut
 wort, de leijne traechheit der neder Landen, die haer maer een als
 byderijcke Landt vruchten soucken te erneeren sonder eens te
 Conduereren Loo andere den milt geven Rycken Cokes
 boom, niet voor ons geplandt had den den Zelve Loo de moede
 mitten.

De Laevoringer van Andere nabuerig
 Ceylanden is in voeghen als over veert jaeren geweest is
 Ende van Clejne in portantie, het principaelste bestaet in
 Sagou die van verscheide plaetsen dese Quastieren in over
 Vlaet toe gebracht wort, ende Door goddes genade, so goet
 Hoop dat alle andere Gouvernemen ten daer inde helft te
 bouengaet, Zulex grootlyck tot soulagien. vanden burger
 is streckende idacht te mynder vestieringe in ryd daertegen.
 D'arance vande Cleeden ende het in comen vande tollz
 off thien den de accommodatie vande Burgers ende in
 gesectenen gestelt moet werden, door weleke frequentatie

De Commercie sal toe neemen, ende wy aen allen Canten
vonden in plaets van vjanden besopen daer aen de Conyn-
ken looghtte is gelegen, door welke middel wy metter tyde.
voordeden zullen uyt vnden, waerom Malayen Javanen
Maccassaren ende andere de gemeyne Eylanden veel jaeren
verrocht ende gefrequentert hebben.

Door den Key en Aroues in landt
wort Banda vout gebreekt vaertuyck dat by haer in
ouersloet is ten aensien der meenichvuldige eylanden
seer g'accomodeert endt tot een sivilen prijs wanneer
haer vaertuyck leedich is overgelaeten, nu voeghen dat
het in Amboyna ende Banda cent p'cent te seggen gaet.
Des noodich waer Amboyna van hier in plaets dat men
vandaer Corcorren heeft willen hebben versien coert.

De vertrouwe dat enige met ^{mijn} zultis
sustineren zoo wanneer de Bandanische ingesetenen de land
uyt de mouw willen stecken ende haer mit planten endt tuynen
ernieren waertoe geen goet en bequaem landt gebruekt zy haer
in tyde van noot soo wcl als anderen eylanden met obbie slaen
ende pattenes in plaets van rys endt sagawo Londen Conner
behelpen, doch en laet het groot gewin Zulex zy vande speccryd
trecken haer selue niet toe, maer soude ter contrarie ver-
scheyden noot wendicheden, zoo wcl in vrade als in oorlog.
soot de Conyn. niet en versorgde gemist worden, waer inne
zoo langre dese luyden en ather sin nen en cryghen gesont
nueert ^{moet} werden.

Door ordre van H. Zyn de Eylanden
van groot Banda, Neyra ende pouloay stem Rossegyn
met secker getal groft vhee beset, dat redelycker wys aenteelt

einde te beek. Ste op Neyra gevonden wort, Zulx den schralen
 droogten ende mageren grond veroorsaect, de Boeken op
 Pepssegyn poulo ay ende groot Banda hebben beteren tier
 als op andere plaetsen ja souden soo gemoliken word en
 meer melk geven als de Coestten, de varckens setten volgen.
 Hoordel van yper wel voort, maer worden de jonghe soogelinge
 Namentlyck vaide Boeken door de slangen zeer vernielt,
 Zulx in dese quartieren Qualyck voort te Comen is, derhalven
 Comen zeer geen Conynen, daert landt bequaem toe is, aen
 getelt oft geplandt worden.

De pacht der Soornbeesten. Comp^t voor
 Tuisen jaere te beloopn Namentlyck

Op Neyra aen Arent van Trier	R ^o : 420: —
Op Banda of Lontor aen G ^r van beveren	„ 200: —
Op Selama aen Casper Jansen Carreman	„ 60: —

Somma Reaalen: 680: —

De vrouwen Eylandt hebben int
 Overtaren des selfs noch boeden, noe In se haagen die
 gemeent worden daer te wesen vernoomen, waer door gepresu
 mact dat oft door slangen oft door visteners vernielt zyn
 Dit eylandt is wytter maaten bequaem om Conynen aen te
 soeken derhalven met d'eer Gouverneur wordenghad
 hebbe dat men al het Creucke Bos behoorden omte houwen
 ende daer naer tselue omt gedier te vernielen verbranden
 soude, laaten de maer eenlyck enige groote boom in
 staen onschaduwe te houwen, hier mede soude de Comp^t
 goed d'andient en Banda gerufft geschreuen.

De sommighe

De Sommige sustineeren datmen
Mayra vande nootboom behooft te ontblooten
ende tselue eylandt met alle aert ende vrucht dragende boomen
moest beplanten, des segge Zoo d'zeer onse meesters dese speeryen
verveelen onder correctie beter waer datmen andere orde
vander aff gelegen plaatsen destrueerde, het m. m. d. dat Banda
dit breekt is grondt ofte landt omaert ende boom vruchten
daert landt vol van is te Cultiveeren daer toe geen plaats en
gebreekt maer wel den geenen die den arbeyt doen, Coeter ist
ende blyft een yder gerecommandeert voort syne te sorgen, ende
de voordringhe bevoelen, jnt tegendeel souw uk seggen datmen
Neera behoort te planten, ende als de boomen dragen ende
vrucht geven de sielen van pouloay kan lichten, tselue getz
geseget is demanteleeren ende eenelyck tot vhee onde Clappis
bodnente preserveeren

Wat aengaet de Notitie seg negotie is
in soo d'lamigen stant gelyck voor veel jaeren geweest is
ende weynich apparentie van beterschap ten waere de vreem,
delinghen op Seeram geweert ende des selfs in woonderen alles
wat sy ende omgelegen plaatsen vandoen hebben van onstrocker
welken handel wel van grooten omme slaech. Zal sehyen te
wesen maer echter meestendeel in slechte soorte van Cleeden
Bestaen Zal, want alle de oostelycke ende Zuydelycke quartier
tot in nova Guinea niet anders als Corus Madouras ende
andere slechte waeren trecken doch de serameesen ende goram
eesen die oock volge Ryck zyn beter soorte souken

De Guarnisonen ende all' tgcene in be,
talmighe der soldaaten gegerven wordet geschiet met
Cleeden, Zulex de winste leenichsints doct ver grooten ende
wel de meeste avance geest, sonder zulex son den handel
ende vertieren der daucken hier weynich ont lyft hebben
De

De voorafgen Licentieerde Ingebrachte
 Boetarse Janettos ende andere sachte Cleetjes, tot onder-
 hout van Smenseken lichaem, waer door de Comp. in haeren
 sleet ende dit een langhouerighe soorte is geuen afftreck heeft
 vercaluen blyft het in brengen des selfs volgens v. E. ordre
 affgeschaff, Zonder dat sulcx mit geheel ofte ten deel toegestaan
 wort, wat soorte hier getrocken ende gesocht wort als de
 vertieringhe des selfs sachte noodich te verhaalen alsoo den yselch
 tselue van tyt tot tyt met brengt, doch hebbe niet Connen
 laeten te Recommandeeren dat Banda alsouwent daouer
 Comptoirs moeten missen met goedeptie quincees lynwaet
 ende witte gebleekte dongrys die de serammers percallen
 keeten versien wort, ende op dat v. E. perfectelyck sien conne
 in wat voeghen dat alle sootten van Cleeden in Banda
 Comptoir vereicht werden wort tselue hier onder gespetifit.
 Namentlyck,

Tapy Grossa	R.	1.	---
Tapy Cindes van s'alta	"	2. a	1 1/2
Tapy Sarassa	"	2 1/2 a	3
Sarasse malaya	"	9. a	8
Laacker D'el Contant	"	5. a	4
Imme Brecken	"	1. :	---
Flantse de Colders	"	10. a	16
Quitende Siluer Laecken	"	16. a	12
Cangans Smalle	"	1 1/2 :	---
Poelone opbars	"	2. :	---
Salpicades	"	8. :	---
D' gedruekte	"	10. a	8
Satynen swarte o bloekte	"	12. a	9
Pantons	"	7. a	---
Gilams bare 6 a 4 Lyde	"	12. a	9

Tafel Kleeden	R ^o	2: -	-
Enoopen Zyde c Sijneese tbond ^t	-	1: -	-
Negeros Kleeden de beste	-	1: a	$\frac{3}{4}$
Cayn Goulongs	-	2 $\frac{1}{2}$ a	-
hemden van Ghynees linnen	-	1: -	-
D ^o vande Cust	-	1 $\frac{1}{2}$ a	2: -
Deeckens	-	2: -	-
Carfay d'el	-	2: -	-
mouris	-	5: a	6: -
Crispes	-	4: -	-
Ramboutijns	-	5: -	-
Croon ras d'el	-	1: a	1 $\frac{1}{4}$
Dongry	-	1: -	-
Omgoans	-	6: -	-
Chiautts	-	4: -	-
messen	-	4: -	-
Samania	-	4: -	-
Balatius gebleekte	-	4: a	$\frac{3}{2}$
D ^o rouwe	-	3: -	-
Salampoury	-	6: grouw	5: -
Droechleere se doenen	-	1 $\frac{1}{2}$ -	-
Spaensleere d ^o	-	2: -	-
Cust leere d ^o	-	1: -	-
Soeden	-	3: a	2: -
Taffa de Cosconda en marcepour	-	2: -	-
Taffa de Bengala	-	5: -	-
Damasten	-	16: a	12: -
Zyde Taffa	-	10: a	8: -
Zyde Cousens chynees	-	6: a	5: -
Sajette d ^o	-	2: a	2 $\frac{1}{2}$ -
Seemleere d ^o	-	1 $\frac{1}{4}$ a	$\frac{1}{3}$ -
Linne d ^o	-	1 $\frac{1}{2}$ a	$\frac{1}{3}$ -
Salalos	-	2 $\frac{1}{2}$ -	-
Zyde d ^o Catty	-	6: -	-
Blauwe boelongs	-	2: a	$\frac{1}{2}$ -
berams	-	1 $\frac{1}{2}$ -	-
Samadramory	-	2 $\frac{1}{2}$ -	-
Guinees linnen	-	1: a	1: -

Witte hafta	R ^a	2 $\frac{1}{2}$ a	2.
Swaarte D ^{us}	"	3: a	2 $\frac{1}{2}$
witte betillis	"	6: a	4.
roode D ^{us}	"	8: a	—
Seylsleeden	"	1: a	—
petas	"	2 $\frac{1}{2}$:	—
armosynen	"	3: idob:	4
Chauwels	"	10: a	8
Chelas	"	1 $\frac{1}{2}$:	—
perpetuaen D ^{us} L	"	1 $\frac{1}{2}$:	—
assumauus	"	$\frac{3}{4}$	—
dotia Dolqua	"	1 $\frac{1}{2}$:	—
D ^{us} gebleuqte	"	2:	—
Cult mussen	"	$\frac{1}{2}$ a	$\frac{3}{4}$ a
percallen	"	2: a	2 $\frac{1}{2}$
Cassen bengalen	"	6:	—
naraneonders	"	2: a	1 $\frac{1}{2}$

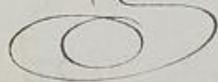
De verlegen ende onbequame goederen tegenwoordich by de Comptooeren voort ende buyten bedotten packes zynde worden hier onder verthoont die ten meesten dienst der Comp^{us} zullen worden gebenefueert.

Inde winkel op Neyra

12 $\frac{1}{2}$ F. Hemden van Guinees linne
 3 $\frac{1}{2}$ paer syde Cousens als oock ont^t: 27 paer heel Cleen
 12 $\frac{1}{2}$ F. Swarte Satynen
 9 $\frac{1}{2}$ F. heel verrot
 3 $\frac{1}{2}$ F. aen enden doorgeten
 3 $\frac{1}{2}$ elle Laacken van mol doorgeten
 2 $\frac{1}{2}$ paer saye Cousens
 8 $\frac{1}{2}$ F. Salpicados vande wittemieren doorgeten

Inde winkel op Coulo ay

22 $\frac{1}{2}$ F. Damasten heel bedorven
 8 $\frac{1}{2}$ F. Satynen
 5 $\frac{1}{2}$ F. Groue witte betilles

- 9 Elle Perpetuaen volgaten
 1 1/2 f. Tape grandos
 10 f. tape sarassa
 1 f. Tape Oros
 2 f. Sayette Cousens
 1 1/2 f. witte Salampoury
 2 f. pantgies
 6 f. assemanus
 1 5/8 f. strenge zyde
 3 f. Ramboutyns
 1 f. deecken
 30 f. grauwe boeden
 4 f. Taffa de bengala
 3 f. Fyne witte betilles
 126 f. Maduerse Cleeden meest vergaen
 10 1/2 rol gout laeckes d.
 1 f. salpuaet mede meest vergaen

Volgens de getrockte Balance vande nieuwe
 Boucken At ult^o augusto 1635 Zynne Ed. door d heer gouv.
 Acrolay ouer gesonden, Zulle uwe E. comen beooghen d effectes
 vande Comptoirs, Banda ende Couloay waer aen ons gedrag

De Ritouren van disen Jaere naer Batavia
 De Schepen de Beets twapen van hoorn en d' arent geson
 Zyn volgens factura als volcht namentlyck

P. de Beets	noten	rompen	sock	Gatty	
.....	53395	10040	101	440	31262, 17, 12
P. tw. van doorn	36205	16510	429	10970	41310, 1, 12
P. d. Arent	11080	1600	290	1532	26340, 3, 1
<hr/>					
Gatty	10660	4230	900	2991	10539, 9, -

By d' siffes Boucken wort meue beron
 naer batavia gesondente wesen de onderstaende
 posten Namentlyck

2 1/2 Camie -

- 27½ Camen olie van Soelie
 16½ D. van nooten.
 29 " " gepaste nooten
 45 00 " f. oude Clappessc's
 61 " f. bandamse slauen
 23½ Catty bandas nagelen voor alle t welck t Comptoir
 Bat. seg gener. belast wort.

A. P. Noodich geacht sebben alle de negotie
 ende andere pampijen touseerende de Comp. te doen registreren
 Ende vte verhoonen soo worden de Lelue die in Banda meffen
 zyn ende by d' heer gouverneur Nicolay versamelt ende op
 gesoekt hier onder mit breede gespetificert vamentlyc

14. Tournaalen vande negotie boucken des gesegde Comp^{rs} ver-
 volgende vanden jaer 1621 tot 1635

13. Groot boucken van d' negotie boucken vervolgende vanden jaere
 1621 tot 1635. exempt t jaer 1622 dat d' Effect blyft

De spetificatie Bouckiens van d'onkosten

- van quarmissenen fortificatien Slauen scholen ende hospitaal
 vanden jaeren 1621 vervolgende tot 1635 Mitsgaders vanschene-
 kagien en extraordinary onkosten vanden jaeren 1621 ende 1622
 exempt despetificatie vande onkosten vande slauen die in beyde
 jaeren a. 1621 ende 1622 defect blyven
4. Factuur boecken soorvande ontangen als wegh gesonde goederen
 vanden jaere 1626 vervolgende tot d. 1635,
2. Cognosmenten bouckjens. vande versonde specerijen
 beginnende van jaere 1625 tot d. 1635
2. Reclpisse boeckjens van onkosten van scheepen geteykent
 by de Respectiue Coopluyden ende Schippers daer op varen
5. Schult bouckjens vande yuwoonderen van Banda overgesochte
 slauen, ende voor dato als desperate schulden inde negotie
 boucken affgesd beginnende van jaere 1624 tot 1635
11. Quarmissoen ofte Loope bouckjens vande jaere 1624 tot 1635

1. Journaal van d' Garnisoen boucken vant jaer 1634
8. Vrij offer register boucken vande affbetaelde reekeninghe vanden jaere 1624 tot a 1635 exempt dat die van jaere 1625, 26 ende 1627 defect zyn
9. Register bouckjens van wat tyden een yders respectiue requeghedooten zyn vanden jaere 1624 tot a 1635 exempt de jaeren 1627: ende 1628
9. Jaerlycxse monster rollen vant garnisoen zuder t Comptoir nassauw sorteerende van 12 Maenden by maleander gevouicht vanden jaere 1626 aff vervolgende tot 1635

Volgende Boucken inde secretarijnt Casteel Nassauw op neyra in Banda

1. Resolutie boucken als namentlyck
 1. vande G. H. Gouverneur willem van autsen zyn principael, begonnen den 13 february 1629 tot 20 april 1631
 2. van Martinus sonck van 22 May 1621 tot 6 february 1623 zynde Copie
 3. van Willem Jansen zynde Copie van 14 desemb 1623 tot 1 Meert 1627
 4. vande G. H. Raemburg zynde Copie van 9 april 1630 tot vlt. ¹⁶³⁰ october 1633 ende voortts vervolicht by de presente G. H. Gouverneur tot 22de 1634
2. Rollen vanden acht. Raet van justitie binnen Has. Nassauw op neyra begonnen van 24 Augusty 1627 tot dato vervolgende
3. Sententie boecken als namentlyck
 1. gehouden int Casteel Prevengie op Sourabay Hogintiel is van 10 July 1625 ende vervolicht tot den 19 desember 1626
 2. v. d. Raet van justitie als vooren beginnende vanden 15 april 1627 ende maleander volgende tot dato

3. Parthyen weesboucken genombreert van A. tot C. eerste
begonnen van ende vervolcht tot dato

Mitsgaders een alfabet ofte intrest bouck Item een memorie
waerinne alle besluytinge der weesmeesters in Cort aengeteckent
ende gespecificueert wette

4. Plegcate boucken

2. Articul breven

1. polotieque ordonnantie

2. perck boucken als namentlyck

1. van Willem Jansen van Poulo ay ende t'begint sel
van fonthor.

2. begonnen vande Lelue Jan pietersen ende voorts vervolcht
by d' Heer vlack vant grootelandt waer inne oock by d'
H^{er} Raemburgh de parcken van nayra ende Rosegeyn
gemeeten ende wyt gedeelt Zyn

2. Erft boucken beyde van vlack t'eenre van Neyra. ende t'ander.
van poulo ay

3. Testament boucken

1. Inventaris bouck

2. dagelike journaalen van Prinsino may 1629 tot primo July 1631

1. protocol by claes van Meer Secretaris begonnen

2. Vry boucken teene vande H^{er} Willem Jansen t'ander vanden Gaus.
Raemburgh doch niet vervolgende.

1. Gesammterdens Register bouck byde voorn seerts begonde

Vervolgende Boucken vant Comptoir

Pierengie op poulo ay

10. journaalen van negotie boucken des geseyd Comptoirs beginnende
vanden jaere 1625 tot 1634

10. Groot boucken vanden negotie boucken vervolgend vande jaere
1625 tot 1634

de specificatie bouckens van d' onkosten van jaeren 1626 tot 1634

d' inwoonders boucken vant jaer 1622 vervolgens tot het presente
jaer 1635

De quarmsoen boucken syn vervolgende vant jaer 22 tot
1635 sonder journaals

1. D. met zyn journael ende vry boucken vant jaer 1634 —
4. Journaalen vande wees boucken van 1629 tot 1634 —
6. Groot boucken vaud. beginnende van 1626 tot 1634 —
1. Inventaris vaud. weesboucken van a. 1629 —
3. Nieuwst bouckjens vaud. beginnende vanden jaere 1629 tot 1634 exempt vant jaer 1630 dat effect blyft —
8. Sententie Boucken vervolgende vanden jaere 1626 tot 1634
5. Rollen vaud. Boucken beginnende van 1626 tot den jaere 1634 exempt vant jaer 1634 —

Din in Copp der speceryen worden op den voorrijken voet voor Contant a 5 $\frac{1}{2}$ Hollants ofte een Catty Banda per een Reaal van achten ingesocht ende voor 10 Catty ofte 5 $\frac{1}{2}$ Hollants nooten eens soe veel van alle tweelike opde leverantie desselfts het gerechte heuende part voor de Comp. volgens haere leen brieven gesort wort bouens. Dien opor haer Zielen een halve Reaal jaers, ende int ver Copen van haer leenen, voor haer gewaet het rechte vierde part.

Iet dat het gewas ofte vruchten hier boven genoumpt, gewonnen geplukt ende gepreserveert worden is onnodich te verhaalen, alsoo een yoor Zulex genoumsaem bekent ende daer aen weynich gelegen is eenle dient dat, dat het beste. Jaysoen inden droogren tyt compt ende hoedrooger Meuson toe. beter ende durafelder goet voor de Comp. geleverert wort andersints vallende nooten eer ryp worden oft verrotten vererimpen, ende geraken tot niet.

Omm. de gemelte Speceryen wel te preserveeren opoot ordinary (yder sochel van 13 $\frac{1}{2}$ a 16 $\frac{1}{2}$ Hollants ofte 25 a 30 Catty bandas met een flazkan Zout waeter besproijt ende getrapt, onidaer door voor de myt gepre serveert te worden tot geene de Cooplyyden daer mede te doen is om haer seluen te vergrooten gelyck men vande

lic doen openen 3 Sockels, Zynde ouer een jaer getrapte ende
in een broyent rys Cot geleght, namentlyc een sockel om be-
sproyt, de tweede met 2 kammern, ende de derde met vier
kammern coeter, d' eerste ofte onbesprengde was schoon en
aen genaem mit ooch doch seer door boort vande myt, de
tweede wel geconditioneeret doch mede benyt, maer niet
zalst 100 vel, ende bruyder, de derde met 4 kammern was
gants swart doch weynich myt maer als verrot ende
dooff van Leick soodat wy demiddelmaect in desen voor
d'ouerdaet prefereren moeten, ende beter oordeelen een can
water als meer, al hoe wel dat op die van een kan naer
dat gesijft was 4 a 5 Latty myt bevonden is

Door gestadighe drooghte sal dit jaer een
ryck gewas ontfangen zyn, op poulo Cay ist meeste
gepluukt, daer van Schaers twee derde parte der soelye
met den arent naer Bat^o vervoert wort, opt groot landt
wort noch sonderlinge niet geint alsoo wat laeter by compt
doch hangende bloomen gelyck boeck doen op neyra soo
vol dat de tacken buygen, waerdoor de Brekingh. gemaect
wert van dit gewas noch wel 600 ende meer sockels soelye
int park huys Comen zal ende tot het naeste jaer overblyven
zullen,

Sommighe Personen vvelsende
bandagense speerijen ten aensien vande ouersaet Zulex
door goede saveninghen toeneemen zal, de h^o M^o vervalt
zullen, dat wels niet vrcempt waer ende licht geschieden
Conde, doch daer tegen een goede Remedie, alsoo wy weten
moeten dat niet alleene wy, maer ouersche auere plaeten
goede quantiteyt der selue speerijen hebbe daer ons opte
letten staet, ende soo wanneer die vernieticht Zyn assakent
andere gesustineert zal worden.

Nota

De negotie

De Negotie Boucken waaren op ons aecoomen perfectelyck over gedraghen, ende behoortlyck in gestelt alle effecten behaluen den Gys die om Zyne groote Valoeme niet en hebben Commen naer meeten hebben volghende nieuwe getrocken balance soo wel opt groote Landt als op Coulo ay ende neyra naer gesien, dat alles d'accoort bevonden nuyt gesondert eenighe weynigke bedoruen Oeuden blyckende p^r Manorie hier onder gemeeytioneert

Sommighe Posten In Form van Mes-
natie ende Bedres Zyn d' Gouverneur aen geseen waer in Zyn O. belooft heeft veranderinge te doen maken andersintz is alles in goede ordre bevonden daer inne Zyne O. gerecommard. hebbe te Continuieren.

Int op Neemen der lasten vande
Comptouren in Banda wort bevonden dat de selue mit jaer 1633 31525. 10. 4 meer bedraghen als a^o 1634 daertegens Compt in Consideratie dat anno 1633 de winste 19062. 10. 2 meer belopen als a^o 1634 soo dat Banda echter inde jongste boucken 11662. 10. 2. minder als haer 33 ten achteren Compt breder blyckende O. d' onderger declaratie ende Zooby d'onkosten van nieuwe boucken blyckt Sullen de selue nu eer meer als minder belopen der haluen hier onder beneffens d' andere gespetificeert worden

	Anno 1633	Anno 1634
Quarmitoens Soldie	40950. 1. 0.	41118. 0. 10.
montcosten van quarmitos	3129. 8. 5.	34020. 10. 12.
onkosten van d'	8453. 18. -	5205. 4. 8.
onkosten van fortificatien	4291. 5. -	2318. 17. 8.
d' van slauen	21964. 15. 4.	18249. 7. 8.
T'vrij bouck	4682. 14. 2.	2663. 3. 13.
onkosten van Schepen	9015. 16. 8.	2196. 1. 6.
De tocht naer Seram	4781. 8. 8.	- - - - -
De tocht naer amb	- - - - -	823. 19. -
T' Hospitael	130. 11. 8.	428. 16. 12.
transport Somma	139349. 18. 11.	107824. 9. 13.

P: transport somma 139349, 18, 11 / 107824, 9, 13 -
 Soo dat de generaale on-
 costen inden jaere 1633.
 meer als 1634 comen
 te monteeren, 31525, 8, 14 -

Somma 139349, 18, 11 / 139349, 18, 11

De winste op de negotie Mitsgaders
 d' Incomptste vande landen Daertegen syndese namentlyck

de zuivere winst	84397, 15, 3	61049, 7, 5
requē van thende	11592, 6	15524, 1, 10
Requē van pacht	4233, 8	4634, 12, 8
Requē van tollē	2344, 8	1496, 1, 1
Somma	102567, 9, 3	82704, 18, 7

Contra comen de winste met
 d' Incomptste vande landen a.
 1633 meer als volgende jaer
 1634 te bedragen 19862, 10, 12.
 Somma 102567, 9, 3 / 102567, 9, 3.

O' Ingehouden pen: van d' aff-
 getre des peraaate schulden der
 Inwoonderen van Banda comen
 bouende voorsz winstende in
 comēt te bedragen 2534, 16, 8 / 3078, 19, 12.

Nota dat Banda inden jaere 1634 mynder
 als vorige gepasseerde jaer 1633 tenachteren
 Conipt 11662, 18, 2 -

A^o 1635. voor de Maenden Maert, april
 may, Juny July ende Augusto bedragend oncost namentlyck
 Guarnisoens soldye op neyza 15388, 13, 4
 op poulo ay 5013, 15, 6
 22402, 9, 4
 Transporteere voorder

P. transport		22402, 9: 4.
Montkosten vant garnisoen		
Neyra	1419L, 9: 15 #	
op Poulo ay	3042, 7: 14 "	
		17233, 17: 13
Oncosten vand: op neyra	2157, 8: 8,	
op Poulo ay	572, 3: --,	
		2729: 11: 8
Fortificatie op neyra	836, 2, --	
op Poulo ay	201, 10, 9	
		1038 -- " 9
Oncosten van Slauen op		
Neyra	8873, 3: 13	
op Poulo Ay	1179, 15: 12,	
		10052, 19: 9
T'vrybouck op Neyra	1970, 7: 9	
op poulo ay	188, 18: 2	
		2159, 5: 11
T' schip de Beets	902, 4: 4	
den arent	263, 16: 8	
T' w. van boorn	47L, 15: --	
		1537, 15: 12,
T' hospitaal		312, 17: 8
De Toestnaer Amboyna		545, 14: --
		58012, 11: 10
Winst op neyra		
op poulo ay		
Requē vant sien	5458, --: 12	
op poulo ay	4027, 1: 12	
	9505, 2: 8	
Requē van pacsten	859, 7: --	
Requē van T' Sollen	1887, --: --	

So dat uijt dese Calculatie bevonden

wort Banda voor de bouen geses maenden niet tegen staende
dat voor 5 Maenden ende 15 daghen van 96 Soldaten ontlast is
geweest Zulcx de winst eer min als meer sal veroorsaaken

4100, 0: 12 meer alst poorighe jaer belast blyft waer uyt blyckt
al wordt de Mesmagie noch soo seer gesocht het eene jaer het ander
geen wet stelt

Jot

Tot bevordering van Comp. saaken
 ontrent sich den heer gesuvernour op neyra mit fort nasson
 Saenipt den opperkoopman denmer die als president over den
 Cryges als borgelycke raet gebruyckt wort, tot welken eynde
 ter weck de raets personen van Lontor over comen, ende alles
 wat voor gevallen zy, oft gehandelt wort, op pouls ay presid^t
 d'opperkoopman daer alle beuselingen ende geringhe saucken door
 den Fyscael Substituut aen geblaecht ende by den Raet oft
 gehandelt wort op Lontor leyt eenonder Coopman gelyck
 voek doet op wayer de andere Redouten blyven met Serganten
 versien, Soodie van d'ommer ende oeren jetwes vandoen hebben
 moeten haer Recht op neyra ende haer gerust oft provisie
 van wayer raeten,

De Requering van Condemnatie. Seb.
 naer gesien ende bevonden dat de Comp. haer behoortlycke
 Competentie naer dat de gevallene onkosten van bodden als
 andersints alvooren oft getrocken zyn, behoortlyck goet gedaen
 werden.

Inde wees Camer was op Neyra sege
 myn vertreck van Banda berustende ter Tomma van
 R^o. 1235 8 ³/₈ R^o. van 8 waer van noch by de Cassa bevon
 wort R^o. 2420 ¹/₄ de rest op deposito nyt gegeven breeder
 blykende R^o. ondergess. specificatie

Balance Debet

R ^o . Cassa voor Comptantgelt	R ^o . 2420 ¹ / ₄
Jan Jansen pontgroot	300
Jan westhoff	540
Cornelis pels	468
Jan Symons	116
Almeo Ebynes	64
Rutoer Chemnek	57
Titus Roelants	20

Transporteere R^o. 3915 ¹/₄

P ^r transport	Re: 3985 ¹ / ₄
E. Idert Jansen	" 105 ⁴ / ₄
Frans Beyndruessz.	" 25 ³ / ₄
Pick Suan Chines	" 54 [~] / ₄
Hans Crustiaens	" 81 [~] / ₄
Andries Israel	" 62 [~] / ₄
Gerrit Jansen van Aerden	" 1093 ³ / ₄
Denys Jonassen	" 600 [~] / ₄
Pieter Pauwelsz.	" 650 [~] / ₄
Christoffel blaes	" 78 ⁴ / ₄
Lucas Fredruessz.	" 50 ³ / ₄
adam lespine	" 28 ⁴ / ₄
Jan Soliman	" 164 [~] / ₄
Jan Catjaúw	" 62 [~] / ₄
Elaes vander meer	" 180 [~] / ₄
Pieter Colet	" 100 [~] / ₄
Joris van bellings	" 108 [~] / ₄
Harman van staeden	" 414 ⁴ / ₄
Rutger pauw	" 50 [~] / ₄
arent barentsen blauw	" 14 [~] / ₄
wilhem Jansen mullem	" 135 [~] / ₄
Pieter jansen van brugge	" 59 ⁴ / ₄
Francois le Caelsie	" 91 [~] / ₄
abraham de Vries	" 600 [~] / ₄
Cornelis vander borst	" 505 [~] / ₄
Gilbert dircessz.	" 100 [~] / ₄
Boyeke Chmees	" 400 [~] / ₄
Tansibo Chmees	" 100 [~] / ₄
Charsten ludickssz.	" 800 [~] / ₄
Pieter drucken burg	" 100 [~] / ₄
Buyckoe Buyckgiens	" 1500 [~] / ₄
<hr/>	
Somma Reales	42358 ³ / ₄
<hr/>	
Balance Credit	

mps Saak
 met fort raide
 doont op een
 t welker ginde
 r form onreall
 p pouls ay pro
 ghe saeken om
 by den Raet of
 op man gelijck
 en met der gant
 vanden liden
 ruff of proovde
 natten
 r beontlike
 van boden als
 oorlyck geelg
 leyn
 omma
 de Cassa
 egeven
 300
 540
 468
 110
 64
 57
 20
 3985¹/₄

Balance Credit

De kinderen van Cornelis vandortl.	R 256, 1
Thent van Jan van Bouven	1528, 1
Den boel van pieter brunel	269, 7
machtel joosten	4815, 3
Cornelia d. van nicolaes joery	1058, 3
Hubert michuelsen	30, 4
Barber d. van Jans fransen	111, 1
De kinderen van michiel smit	243, 3
Jan westhoff de jonge	121, 6
Glaes Cornelissen	59, 6
Cristina jans	428, —
Geruit Gouertsen	1058, 2

Somma Realen 12358, 3

Opstuck van Particulieren Landen

hadden gelet doch niet comen gesunden, dat sich daer in ymant vergrypt oft verlopen heeft, als eenel dat wel tegen de placat sommigke die parcken besaten midienst zyn gehouden ende de nova aen genoomen, daer van hem den jegenwoordighen Joudrneur excuseert, Zulcx door d' heer Raemburgs geschut te zyn idie soot schynt door d' heer vanden heuvel ten tyde hy Commissaris was daer toe gecommisseeert is, ende toegestaen wart, ja hy heer vanden heuvel voor noumpt ten seluen tyde ront uyt seye dat wel eenigke door des vingeren mocht sien) wie ende hoeveel de selue geweest zyn wort heronder genotificeert

Op Wanez	Siclen
Jans Colleyns sergant	9
Willeni ros soldaet	10
michiel Claessen maringhe	3

	Soelen
Op demer.	
Gouert Thomasz. Corporaal	19
meyndert Gerritsez. bossehueter	10
Cornelis Poly. leeven adelborst	8
op Selamme	
Egbert Stoffelsz. Corporaal	16
Jacob willimsz. Schoolm ^{er}	5
op Lonter	
Marten Ericx	
Consalvo nonis. Schoolm ^{er}	
op neyra	
Jan Jorissen Capiteyntie	10
Adriaen Bruyn Coster	16
Pieter Franssen Omp ^{er} Snyder	6
op poulo ay	
Joost bouet	18
Pieter pauwels	52
Cornelis snel	5
Abraham hoffman	5
Marten boset	4
Nicolaes pitie Maringie	3
Jonas jansen	11
Geyndrick jansen	4
Augustyn papanger	3
Fredrick josten Coster	5

Si Eylandt'n Banda Lyn nu Jegen
 wordt dich versien met dry predicanten bouen J. Johannis
 preferius die gedestineert is met den eersten Zuk naar deeylan
 kayendo arudo te vervougen daer in hem wel vernoucht hout
 deshem twee jongelinge zullen by gevoucht worden op hoope
 daer door te meer vruchts te doen Zulx hem dan al machtighen
 ewelgionen de reste zullen Rofftereren aende justrectie hem
 doorden kercken Raet van Banda ter kant gestelt waer van
 V. Copie doorden gouverneur is toegesonden

De verdelinge der Ristende Predicant
is als volcht namentlyck d' reemstede op Neyra d' verlagis
op lontoir ende den proponet pont kaseu op poulle aij tot
is bedroust dat hier niemant d' dienst in malays can coes
neemen alhoe wel de gemeente swack is doch observert
d' reemstede het leesen uyt eenighe formulieren dat hem
wel gevalt ende goede stichtinghe gaet het waer te wensche
noek eenighe jaeren wide Continueren alsoo hem godt
meerder gesontheyt verleent als wel op am boyna gekat
heeft d' verlagen gelyck oock doet d' reemstede doende
gemeente met laeren dienst goet Contentement.

Wat aengaet de gemeente Irm de Schoole.
ende apprentie van dien die me dunckt ganz swack is
daer van als oock de loope tot het selue wort inde neffens
gaende memorie de memisters tot dien eynde aff gevindert
W.C. by Letter C verhoont waer aen ons Referere

Belangende de Gecommitteerde van wegen
den Gouverneur inde kerckel vergaderinghe wort by laer
geadmitteert doch wort in Banda geen secker persoon daer
hoe gehouden. Zulcx d' Gouverneur gerecommandeert
voortae te sullen laeten geschreden. Beter ist zulcx dat
de predieanten alhier geene kerckelycke vergaderinghe
houden. ofte eenighe missiven versenden, als met voorlaeten
ende licentie vanden Gouverneur, des Aer behoort byt smant
uyt zynen naem gesonden wort het gebesongerde een
zyn d' schriftelyck overlevert, endet selue in en bouck
ordentelyck by Maleanderen Registrat. waer doortot
allentyde zae besongnes ^{naer} gesien Comen worden.

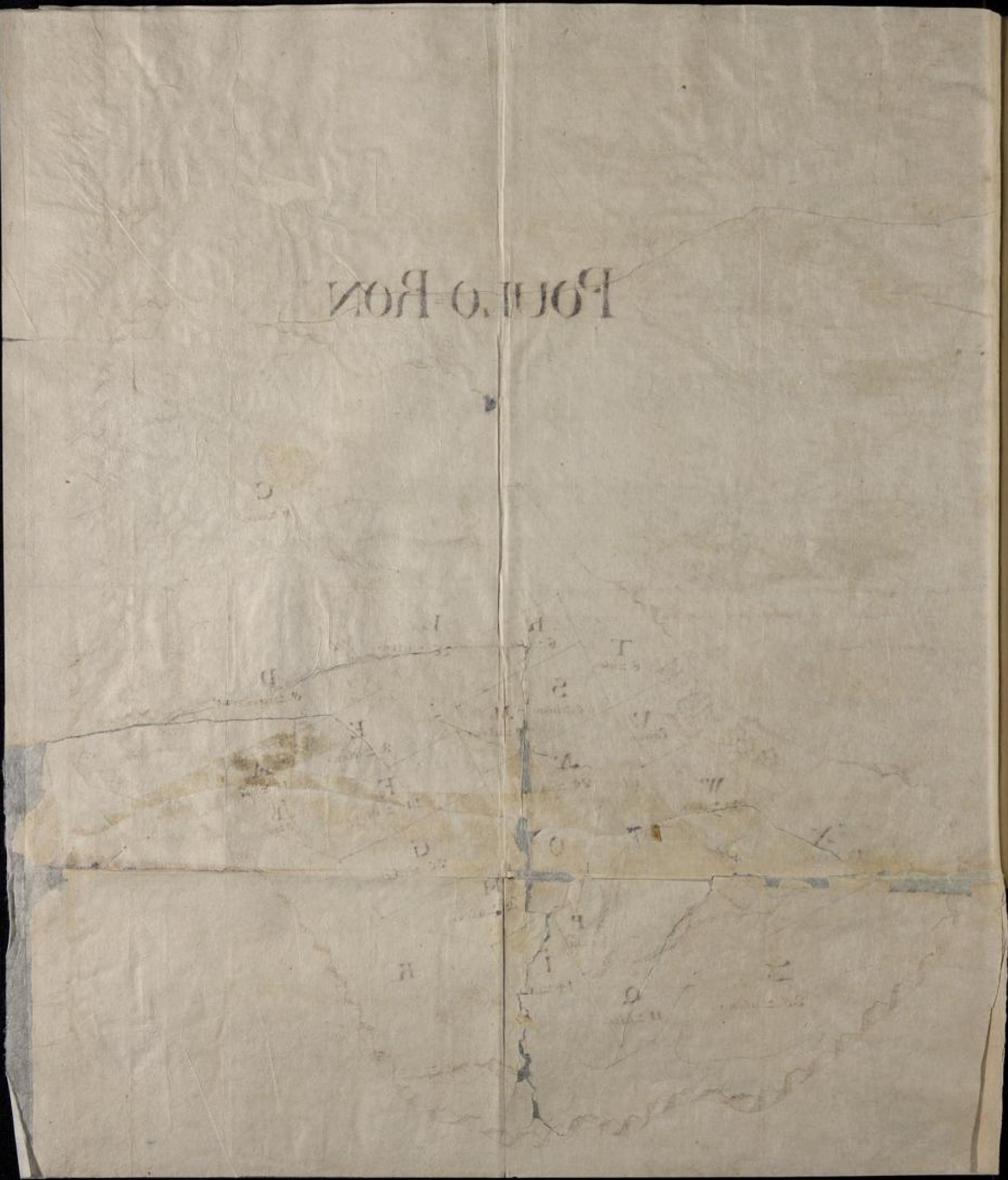
Tot dienst van dese nieuwe gemaecte.
Gorcorren waer gants noodich op off naer de Cust van
Seram gsonde worde jedn heeft dosyn trauwe lichte pruce.

POULO-RON

ant
 rlogis
 ilt
 coace
 ty
 em
 onschd
 H
 schat
 nde
 -
 ste.
 kis
 -
 Rdest
 -
 N
 ghar
 Daar
 ut
 xdat
 oel
 ten
 mant
 en
 ik
 at
 Fe.
 4 van
 ruck

Poult. o. Ron

stukken die oock niet alleen daertoe dienstich Loude wesen /
maer gants bequaem ende noodich inde Eylanden Souda /
om op sommige Redouten offte vast huy den stem om in-
tyde van noodt op straudende op wegen tot affbreuckwaide
vryandt te gebruycken waer tegens eenighe Saaken gemist
ende de Stuecken in plaets geleght comen werden.

De Chymisin bevonden wij hier Contrarye
d'observantie van Batavia ende amboyna geen looff gelt
te betaalen daer vand' heer gouverneur aen gesprooken
~~hadde~~ hebbe die verstaet dat zy arm zyn ende haer
looff gelt niet op brengen Conm'n. Echter versouekt dat hem noch
eenighe meer gesonden moghen werden ende alsoo d' Zeliu
Chyneesen als Mardyeckers tot waaken ende pangayen
missins andere daer van myns oordele wel geexcuseert
Commen werden. geemployeert worden is by Resolutie
tot de naerdele ordre haer looff gelt nyt gestelt dies dit
D. nota.

Op wayer Si lamma Lontoir L. Zebek
bevonden eenighe borgesin toegestaen wort. groot vree
te houden. Zulex het getal van 6 a 8 niet vermach ^{te houden} ~~te houden~~
Echter ist Zulex daer op weynich regard genoomen wordt
ja sommige Smaden ende meesen den eenen te veel off
den anderen te weynich geschiet. der tabien best daer in voor-
sien wort. endet geene sy bouen haer getal hebben namenth
by beurtten tot accommodatie vande Borgerij off soldaten
die dese preferentie niet en hebben. tot een Cursen prijs
vercocht wort. voor als noch en Canick niet bevonden dat het
keruven van groot vree de Comp. ten aensien vant Bos tunderk
is. alsoo de jonghen boomen eer te veel als te weynich zyn. ende
da gelijck doortgevoelt aen geplandt wordt.

Wij alsoo op Rossi geijn ende Pello ron. groote
quantiteyt riet staet dat door den rycken Burgheer tot
Egne

Zyne Accommodatie vandaer gehaelt ende by den armen
door maerquem: Van vpertruyck ondoenelk is die toe oor-
saecken vanden diekmaets vande bycke nyt laere botten
Goopen moeten. Zoo soude niet vrcempt vunden dat op tselue
Briet eenen tol gestelt wordten aen dien vande lasten die de
Comp: daer is dragende ende Zoo sijn daerom naerlaeten
Zal de Comp: te beter laer gerieft be omen

Op gemelte Eylanden dienen Continuueel

8 a 10 Comp: slauen gehouden om aldaer ten dienster
der Comp: alle de Calappesen te Rapen oly te branden en
hout te maken tot accommodatie vande Quarnisoenen
ende alsoo dese eylanden, meer als ander plaetsen met sagon,
woer boomen versien sijn, souw door een persoon ofte twee
soo veel a sijn gemaeckt gemaeckt comen worden als tot de
quarnisoenen ende aen comende Scheepen van noode sijn
Door welck getal van slauen dat bouen 10 a 20 niet behoeft
te wesen, vnde tot ander werck gebruyckt comen worden.
Soude het daer voort quarnisoen, noch aengenamer wesen
ende t bos beter als nu bewaert sijn, yndit bos is een goet
slaech van boomen vande jaeranen Capock genaempt
ende zeer gepreisen dat men can aenplanten ende vcke
sacken vnde aerdestecken, die veel geenoijt sijn de behoort
diekte ende hoogte bespomen soude, ende tot alle werck
bequaem sijn, dit hout is tay ende 4 boucken gants gels

Dit Eylants gront is uijter maten bequaem
goet om tchuygen ende aert vruchten aente planten
Item op verscheyde plaetsen mit hart vant lant niet goede
woater putten voorsien Zulck selts nidesen groote
drooghte tot dry verscheiden bevonden hebben, soodat
het bestiaal hier ten ontcoyffel verminderen zal
ende Zoot mogelk waer van jaer tot jaer meer ende
meer aen gebracht dient

Volgens de ordore ende Exprese last
Gulle

Zulle alle des Comp^{is} Lyff eygenen die onder Comp^{is} dienaers ende
 Borgeren (dat meest bandaneesen Zyn) verdeelt waren nu getrock
 worden ende is dienaengaende by Resolutie goet gevonden datmen
 die een yder Zal een presentieren voor een behoorlyc prijs om de
 Comp^{is} van schade Coste ende Scheeden te outlassen, mits conditie
 soo Vt d' Lelie weerom gelieft in te trecken de Comp^{is} de beloude
 Somma sal gehouden blyven uyt se Keeren ende een yder mit pertuulier
 goet te doen waer met raerde luydon doch niet sonder Reden
 Overgenoucht zouwen, Echter ist Zulex dat hier soodanighe
 Commissarisen niet aengenaem Zyn, doch wort dese Excusen
 mede op d' heer van den Heuvel g'excuseert, die haer noch meer
 belooft ende toe geseyt soude hebben.

Het houden der Coopluy jongens blyft aff
 gesehaft, geeneder lyff schutten oft zorgens Leedren worden
 t sedert den ontfangh uwer Commissie ende nieuwe boucken
 bevondendes gelycke blyven de latten van de prauus gatten mede
 aff gesehaft, soo dat sich een yder met Zyn rantsoch en neeren
 ofte bedroopen moet.

In dese Boucken hebbe geordonneert volgens
 t gebruyck van ambogna maentell op onkosten van fortificatien
 te brengen de dachgelden der slaven, Zulex daer noyt geschiet en
 is, dovens dien op poulo ay ende niet op nyra de selue latten
 inden staet wegens d' Engelsche gebracht daerinne Syoumer
 Egael hadden behoort te gaen ouer sulix om voortaan soo
 danighe abuyten voort te comen, alsoo d' Engelsche met boucken
 ende niet met Cartabelle Zullen willen Requieren tgem goet
 gevonden is.

Volgens din Ousch wort voor Banda
 naer ouwer gewoonte 350 a 400 latten zys versicht stem
 100 vaten vleys ende speck hier open van niet naersaten
 Zyn t'woorte stellen oft niet noodich waer tenaensende.
 Sagouu tegenwoordich onder de markt vereocht wort (ende
 deselue in key oft arouw noch beter coopte bedomen Zal
 coeser) -

wesend datmen Banda vande selue voor een jaer versach
die doch jaeren langhe bueren kan ende onden cenen tijt
off den anderen wel ontstaen soude dat by ongeluck geenen
vrij derrewaerts gesonden soude werden, Zulix in gem.
quartieren graste swaricheyt veroorsaacken zoud met
de prest souden zij licht voor een jaer Connen behelper

Indr Eylanden van Kay behoort men
de voort te doen slaven voor de Comp op te Coopen d' selue
om van hier het verloopen niet subject te wesen naer bat
te senden ende vandaer wegsom andere naer Banda alsoo
op d' selue Eylanden noch ettelz duyzent menschen doodich
zyn.

Tot gesindmghe van key, wort den grootste
boyer met een nieuwe luyt voorsien, wrens in houten ende
Bouen werck redelyck goet is den Cleenen meent d' h.
gouvernement medite bestimmeren doch syn demeste in
trouten vergaen ende verrot, sood dat daer moyteen werck aen
vast is, doch vermeent alles met cleene Costen te verrichten

In Anckers hebben wt Banda comen
met brenghen door oorsaek die doort ongestadich hart ende
onstannigh grauw ende donker weer piert hebben comen vissen
gelyck t' ancker vanden arent oock niet hebben comen. *Edom*
Zulix p. 1. 1. eerste sal geschiedony

Dat Augusto arriv: in Banda
vande Seylanden seram twee stucx vaertuygen waer
mede aff gesonden zyn de grangg: Manono kettingh balingh
bangh, Oranquay van kille brot ende killewaros broch,
lelyelabo, zynde maringie door myn vordesen our seram
sant geauthoriseert tot welken eynde hem een Comp
rotwangh behandicht is, dese seggen aff gewaerdicht te wesen
om ons andermact luyt denaem van alle de orangg: nament
lyck, Quillewaros ende omgelegen plaatsen door myn vertrack

te Comen aendienen dat sy de gouvernementen van Amboyna -
 ende Banda in alle trouw ende promicheyt zullen gehoorsamen
 Zulck die van benauwer oock beloouen die van gotam waren
 zy verwachtende waer toe eenen generaalen pitcher daer
 was aengelecht van wien sy mede alles goets verloopte die van
 sarakit blessen effen obsitnaet daer van backer die met zyne
 jonck gebrukt lach rapport souw brenghen.

In Banda bevindt se dat de Burgeren
 tot noch toe soowel als voordesen in Amboyna met geen lasten op
 haer Beestiaal beswaert zijn niet tegenstaende dat machter
 ende van meerder vermoghen als in Amboyna zijn daer de
 Burgeren en Comp^s Dunaers ommers van allen t beestiaal
 dat slachten en er bloet laeten t seluen aenbrenghen ende des leeren
 Recht betaalen moeten Zulck hier mede opdat zich de amboynese
 die niet en wecten te winnen ende extraordinary belast worden
 haer daer ouer niet en Belagen yn geraert dient istem het
 gras gelt vout groft beestiaal ende op den sagoudeer can daer
 zodwel als in Amboyna eimen pacht gestelt werden also daer
 om te min oft te meer gedroncken zal werden ende den zeluen
 meest onder onse natie gesummeert wort

De Heere isoo velt en Principa
 wegens denstant der amboynesen ende Bandaneesen quarter
 op myn visite hebbe geremarequeert waer by vby vertrouwen
 v^e Edelheyt de gelegenteyt der seluer plaatsen genouch
 saem zullen verstaende desselvs nootwendicheyt bevroede
 verhalen zullen v^e Edelheyt wpende rypoordeel dresse
 bevelende godt Almachtig van gantscher katten
 bidden de gemelte gouvernementen met Lynca Mult
 Rycken seggen te willen genadighen ende des Comp^s voorder
 Zaeken

106

Memorie voor d'e: Heere Cornelis
de Colij: Gouverneur in Banda om dese
Ondergeschreeve punten in toecommand
te Hidrossieren, Eerstelick.

Soe wy by de boeken ende d'onselste onkosten van quarant
bevinden dat Jaerlicx ongeveer 2000 ponden beskruyt g'aspit
worden, en sijn den derde soe veel op soello Adij, ende
wij oordeelen ten aensien alhier geen toetsen voortvallen
dat het selve geconsumēert wort, soe doort affschieten vande
waacht, alsmede des sonnendaels mit doen vande Parada
vuer sulcx sullen se voorgaer commandoert gelidw te houden
t selve affschaffen en soe veel te Moskagieren als mogel
wesen sal.

Inde affgeloide Boeken bevinden wij dat het vloed en speck
belast wort voor, 565 lb behalven dat van soello Adij dat
somwijle de helft en oock veel Meinder importiert synde
t selve, wende srauwos gasten, vant Caspel Nassau tot
verscheyde maelen door haar op de Comptoren benyden
haar Rantsoon verstreckt, som worden onder de seld mede
gecomprehendoert eenige Bootsgetellen die om haar last van
Comptoren te haden gesonden sijn, hier op dient g'elick
dat dit gementioneerde affgesehaft worde, en den Tod
vande vloed, t sijn oock waer dat gaen sich met hun Rantsoon
genoeg, g'elick in andere quarantien gebruykelijck is,
ten waer dat verwoert bloven, alswaender oock gemena,
guert moet worden, ofte anders g'elick den eenen te w
en den anderen te wijnich.

Den selven voet sijn moede geconsumēert ongevaer 5330 lb
Lijc wesende by naer, twee lasten sulcx inde midde Boeken
oer Meer als min soude belopen, soe daer in gecontineert
wert, bevinden Montoeren de selve onkosten wot salft
soe veel op soello Adij, behalven sulcx, als hier voren ge,
seght is, mede dient affgesehaft, alsoe niemant anders,
als sijn Rantsoon mach gemeten, en moeten haar de seld
personen beholpen, g'elick de Bootsgetellen op de salospen
doen.

Onkosten vande Slaven bevinden wij inde affgeloide Boeken
de Comp: gans seuer en lastich te vallen, namonlijck

Den

Aen Rys op Banda en Neijra gespendoert 1725 45te
synde 57½ last, Kom 2072 ½ # Sagouw 7030 # sout
120 Cannen Oly 3040 bot padj boontions & nestons enmige
Anderc Teymroeden onser.

Item haere Cleederen die inde Maont Septemb: @ 34
beloopen hobben f 1013: - houdens t'geene soo m' als dan
Maontlyck mder in gelijcker voogon en doots bloedon
versstroekt is, Dat mede en godde Somma Compst te bedragen

Inde Nieuwe Boucken wordende selve onkosten der mede
als m' bevonden Namentlyck inde maont Junij @ 1635 com:
de selve te bedragen voor soo veel haer aen onderhouit in bloeding
ge: verserocket is, de Somma van f 2456" 7 en 4 pen:
soo dat de Compst: diernaangaende door de Medemickvullige
slaven (daer ten ontwijffel veel onnutte Menschen sla:
vinne en bloeme maisters, onderloopen) enon grooten last
op den hals loett, dienvolgende sullen v. B. Rijstlyck dienst
te overloggen evatt slaven de Compst: op alle haere besetting
van noodse heeft sulcx soo nauw besnoeyt dient als
moogelick zij en de Rys ten onseren dienst der Compst:
vercoft worde.

Voorder dient in toelomende verducht datt slaven ~~de~~ ^{soo} slaven
getractoert worden en goemige der selve andere bloedon
becomen als de zulke die slaven loogsigent worden, Kom
tot Montcos ten behouren de oude slaven half Rys end
half Sagouw te gemisten, om haer van sagouw in praauw
en vaderslyck te connen dienen:

Wij bevinden oock dat tot verschoijde Madon d' Mardijck
ten dienst der Compst: in diuersche waren gebruyckt syn,
hier op wort goorddeelt datt de selve ten aensien d' menich
te der Compst: slaven die de Compst: door onderhouden niet
gedult behoorden te worden, en de Compst: vander selve onost
onlast blyven en soo tot Octobervordonnary dienst gebruyckt
worden, haer omme soo ewinck Compst: als de Amboynse
Mardijckert en Inwoonderen, daer op v. B. heeft te liden
alsoo wij dese luyden moeten wonen soo haer gaoren
houwen soude, evant door lanckst van tijden m' mede
dan te veel quade jnbaucke sijctet sullen worden

S E

W. E. sal gelieven te belasten datt voortaan het slants in (comen volgens de Maentlike notitie van ontfanger met eenen besonderen post int Journael ingeschreven en gebouekt wort, met sijne behoortlike aanwijginge sulcx ind. te wyfloopide goetendoort kan worden, ten waer datmen sulc aen ouderghe, vrede notition eilde koffereron, Dit in comen het eedlike in pachten (van sors / Tappen / koochten, en tigeone daer voorder aen deponderet) bestadt, Hem thionde van parken slaven en eollen sulcx ommeat geen gemoeschap met de kledde van de cofte godderon heett, maer for Contrarie naer den tenur Elex eiden bysonderen post veroyt.

Om Confusie voor te comen sal oock noodid werden datt de personen off s'wybouck, voor soo veel Jan / Pieder off Houwels, ontfanct, aen sulcke sorte van Cloeden als jubetaelinge sijnner Reckerlinge off achtorstall aen nemst gdebitoot, en d'ontfangen godderon gereddoert word, voor soo veel by s'werend int particulier ontfangen is, in plaats datt in de vras troekte Cloeden in eiden post sonder distinctie by Maileandor gestelt worden, vnder dattmen moeton kan, wat for genooten heett, Des noodid datt alle posten soo gestelt worden datmen by naer vragen en s'der Contentment geven kan, en int Journael behoortlik goetendoort sy. —

Ende alsoo by de jongste posten van Condemnatie beuind datt door de secretaristen denige onkosten gdaen worden, en de selve van Ingebrachte penningen die de Casa god gdaer worde affgedroeken blijven, soo is noodid datt daer van als van andere gdaene onkosten Specificatie ouderghevoert wort. —

Verder dient tot beuind noodid te worden, datt alle posten van Condemnatie voortaan int Journael, mit langh en broede gespecificoert en genotoert worden, souden sulcx is onmoghtick den vordien groot van ladeq te vatten, en den geonden die daer aen gloogen sijn Contentment te doen.

De

1725 45
7030
notions
mt. 34
in al den
ti. Claden
met te beuge
caston die m
ny 1635
rheit in lade
7 30 4
ackvullige
K. en den de
geoten last
Bijprijde
le hant
dient al
dient de
laten de
dore Clade
t worden
off s'wy
nau in pen
in de
gebeugt
men de
derden
al te
or g
n mit
worden

86

De Bickening van de saloop de son bevinden wij
inde affgelooyde Boeken @ 1634 belast met 415 18
stuivers, waeronder de enige goederen die boude sloops
premie genooten zyn, dehalve wort gevradt waeromme
die zide op de Ontfangers haer Noeckening ^{bracht worden} gederogt
en alsoo de Noeckening van saloop ontlast gebleven.

Op t'sluyten der Boecken waeronder gesteru'de slaven
affgort, daer nodtans met de Jonge adngeboune het
getall voldan, gederogt, en het jonghste kindt voor
den slaaff mit transport geroeckent wort, dus dunke
mijn datt de adngeboune tegens de affgortven geal,
caldert dienen, en voor soo veel weder, ofte Cort Comp,
swalix adn en aff gort behoort te worden, waer door
behoefdelijk by de boeken geseen can worden wat het
oudereschot sy, en hoe veel Mans Vrouwen en kinderen
de Comp. in voorraet loest, om sich in Batavia daer
naer te Regulieren, doch dient de Memorie dat naens
andere Campieren dit Register sonder datt dese ydela
ringde inde boeken gedaen wort, kan gesonden
worden:

V. E. sal gelieven soege te draegen dat naer desen geene
Coopluyven, noch ondie Coopluy, Cap. off minder officieren
gelijk geschiet is, eenige Tongens goet gedaen worden,
alsoo verstaen met woerden dat 12 R. voor haer en Eend
reacht voor den Tongen tot Kantsoen, betael wort, sonde
Noer, en t'geene dese is Contrairtende strydt tegens
d'ouder van E. Hoer generaal, ende Hoer Raaden
van India.

V. E. sulke Redome gelieve te geven, waerom de loider
van E. Hoer generaal en Raaden van India door de Haer
Commissaris van Aluvel met gebracht, als oock door Zyne
E. H. Expreste Miive en vordonnantie adn Respectue
gouvoeniens gelastet mit stuck der parcken, de gemelt
vorder mit promptelike en is gesolert, alsoo wel Expreste,
Lijck was goedommeret sodanigde inbeducken, het wort
mit groot off loen naer selve werbot mit mede in te

willigen

Alsoo haer de Eyrgeuacs beelagen dat mi geen Coop,
luy' conden becomen) quyt maekken, want dit alles de
welcomen will en begoozen van syn E: is, ende gans
qualick Compt dat inden Jaerlicx dienaar gaende mende
voerde geyon Moet:

Van ^{mo} septemb: 1635 bevinden inden post. g. d. t. s.
loes den tocht naar Amboyna belast met de somma
van 23 g. 19 stuyvers hercomonds wogonds beson-
dinge. der soldaten naar Amboyna 8: de padurol en boer
Banda, Kom de Orangh bay naar Gram welckere
Montcoston ongeveer 500 gul' comen te bezaagen
en Incontant ende Cloeden ter somma van 324 gul'
derhalven dient te blycken in wat rooge datt 500
contant beloopon 43 R: noffons de Cloeden gegastwert.
Jin off 4' soere door Inant mit Particulier geroofen
off mit geyon om te verschemken

De Reckeninge van fortificatiën bevinden wy mit
belast te wesen mit dachgelden der Slaven gelyck in
ander gouvernamenten gebruyckelick is, maar eest wort
sulcx inde Jaerlicxe Calculatie aengaende de Englands
gnotiteoert, sulcx buyten styl van Bouckhouwen is,
derhalve vnde goet datt dese Maendinge Onkosten
voor soo veel verschdenen is, ingetelende wordde, ende
voortaan soo veel Slaven als behooralick ty namentelick
dach gelden geboeckt en ingesz worde, waer in v e
mit die vant fort Redungie Egad sall g. l. w. o. n. te
gaen, en voortaan w. d. o. n. datt geen Engelse oft de
Sulcke waer mit eij te doen en te Redekenen hebben,
haer mit Cartooflen sullen lasten Veruoegent ~~maekken~~
fortontenay aen boucken sullen v. m. d. n.

Lyff Schutten en Dongons Cloeden tot laste vande
Compt: is nievorts gebruyckelyck, daer v e g. d. s. o. p.
g. l. w. f. te l. o. t. t. o. n. en voortaan naar te lasten.

Alsoo vylt v e Mondelinge Rapporten w. e. s. t. a. n. als
ooc mit naar sijn der Slaven bevinden, datt een goet

gotal

Metten swaerde geswaert te worden, ten aensien vanden
bouen gesz Moort kennisse hadde.

Item die van daunt alias dara geboortich op poello van
en Francisco van Cist Mallabador beyde diennacht van.
H^e gouverneur synde georientiert met den strop tegs
maelcander te looten, wie dat hangen soude inde den sij
treckende wel stringeluck gegesell en gebrantwicks
te worden en bouen dien eeuwichlyck mede kottinge
geslagen te worden.

Item griet van Badlie Huysvrouw van Jan Joouise
alias Capteynt en Anna van Soler huysvrouw van
laet coole Adilborst de welke omghesolde hooft
rij, den Bannissement van 50 Jaer voort op gelde.

Item Anike Arins geboortich van Moorkier, echte
Vrouwe van Ambrosius Coonrads gewese Licad
die door faulte van vuerspelt als vooren gebannen
is, alle welke sentontie tot dato deser den 20^{en}
augusto door niemant als den president Demmer
gehoedkent Lyn, Verhalven sal v^e in toecomende vordacht
wesen datt goemige soodamighe gewichtige en swaerte
sentontien daer s^{en} Monschon Luon Eer en Respoet
aen despendoert, soo lange onghoedkent blyvon, sulcx
volgens alle goede wetten ter easter Instantie en al
vooren eer dat de sentontien geprononsiert worden
ghoedkent behooren te worden, sulcx om verschoyde
wichtige vordonne noodid ty en vootsackelike ge-
schieden moet.

Soo berichts worden onthouwt sijn den Luytenant op
poello aey gestadich buytkon t'fort Ke uongie, daer
hy de Comp^e goenen dienst en doen, maer wel daer
een hooft Officier en vorenamontlyck op den vaer en
afgeloegen plaatses vordelen is, Verhalven sal v^e
daer op gelidie tofotten en soo den gemelten Luytenant
volgens toosogginghe, inden dienst souck te Continueren,
sall hy sijn met synne familie off particuliere mit
fort mootten Transportedien, en sulcx doen als den officier
betaamt en toestadt, en soo daer toe niet en inelmoet
sall vort vort v^e hem van synnen dienst ontslast.

v^e

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

